

LENINISMIN KYSYMYKSISTÄ

OMISTAN
 NKP(b):n
 LENINGRADIN JÄRJESTÖLLE
 J. STALIN

I

LENINISMIN MÄÄRITTELY

Kirjasessa „Leninisin perusteista“ on esitetty tunnettu määritelmä leninismistä, joka määritelmä on nähtävästi saanut kansalaisoikeudet. Se kuuluu:

„Leninismi on imperialismin ja proletaarisen vallankumouksen aikakauden marxilaisuutta. Täsmällisemmin sanoen: leninismi on yleensä proletaarisen vallankumouksen teoriaa ja taktiikkaa, erikoisesti proletariaatin diktatuurin teoriaa ja taktiikkaa“¹⁰.

Onko tämä määritelmä oikea?

Mielestäni se on oikea. Se on oikea ensinnäkin siksi, että se viittaa oikein leninisin historiallisiin juuriin, luonnehtien sen imperialismin aikakauden marxilaisuudeksi, päinvastoin kuin eräät Leninin arvostelijat, jotka väärin luulevat, että leninismi on syntynyt imperialistisen sodan jälkeen. Toiseksi se on oikea siksi, että se huomioi oikein leninisin kansainvälisen luonteen, päinvastoin kuin sosialidemokratia, jonka mielestä leninismi soveltuu vain Venäjän kansallisiin oloihin. Kolmanneksi se on oikea siksi, että päinvastoin kuin eräät leninisin arvostelijat,

jotka eivät pidä sitä marxilaisuuden edelleenkehittämisenä, vaan ainoastaan marxilaisuuden palauttamisena ja sen soveltamisena Venäjän oloihin, se huomioi oikein leninisin elimellisen yhteyden Marxin oppiin, luonnehtien sen imperialismin aikakauden marxilaisuudeksi.

Kaikki tämä ei kaivanne erikoisia kommentaareja.

Kuitenkin näkyy puolueessamme olevan henkilöitä, jotka pitävät välttämättömänä jonkin verran toisenlaista leninisin määrittelyä. Niinpä esimerkiksi Zinovjev arvelee, että:

„Leninismi on imperialististen sotien ja maailmanvallankumouksen aikakauden marxilaisuutta, maailmanvallankumouksen, joka on välittömästi alkanut maassa, jossa talonpoikaisto on enemmistönä“.

Mitä voivat merkitä Zinovjevin alleviivaamat sanat? Mitä merkitsee Venäjän takapajuisuuden, sen talonpoikaisen luonteen ottaminen leninisin määritelmään?

Se merkitsee leninisin muuttamista kansainvälisestä proletarisesta opista Venäjän erikoisolojen tuotteeksi.

Se merkitsee pelaamista Bauerin ja Kautskyn hyväksi, jotka kieltävät leninisin kelvollisuuden muille, kapitalistisesti kehittyneemmille maille.

On sanomattakin selvää, että talonpoikauskysymyksellä on Venäjälle tavattoman tärkeä merkitys ja että maamme on talonpoikaismaa. Mutta mikä merkitys voi tällä tosiasialla olla leninisin perusteiden luonnehtimiselle? Kehittyikö leninismi yksinomaan Venäjän maaperällä ja Venäjää varten eikä imperialismin maaperällä ja imperialistisia maita varten

yleensä? Onko sellaisilla Leninin teoksilla kuin „Imperialismi kapitalismin korkeimpana asteena“¹¹, „Valtio ja vallankumous“¹², „Proletaarinen vallankumous ja luopio Kautsky“¹³, „„Vasemmistolaisuus“ lastentautina kommunismissa“¹⁴ j.n.e. merkitystä yksistään Venäjälle eikä kaikille imperialistisille maille yleensä? Eikö leninismi ole **kaikkien** maiden vallankumousliikkeen kokemuksen yleistämistä? Eivätkö leninismen teorian ja taktiikan perusteet ole kelvollisia ja välttämättömiä **kaikkien** maiden proletaarisille puolueille? Eikö Lenin ollut oikeassa sanoessaan, että „bolshevismi kelpaa taktiikan esikuvaksi kaikille“? (kts. XXIII osa, s. 386). Eikö Lenin ollut oikeassa puhuessaan „Neuvostovallan sekä bolshevistisen teorian ja taktiikan perusteiden kansainvälisestä merkityksestä“?* (kts. XXV osa, s. 171—172). Eivätkö ole oikeita esimerkeksi seuraavat Leninin sanat:

„Venäjällä täytyy proletariaatin diktatuurilla pakostakin olla eräitä erikoisuuksia edistyneimpiin maihin verraten, maamme hyvin suuren takapajuisuuden ja pikkuporvarillisuuden johdosta. Mutta perusvoimat — ja yhteiskunnallisen talouden perusmuodot — ovat Venäjällä samat kuin missä kapitalistisessa maassa tahansa, niin että nuo erikoisuudet eivät suinkaan voi koskea itse pääasiaa“* (kts. XXIV osa, s. 508).

Mutta jos kaikki tämä on totta, niin eikö tästä seuraa, että Zinovjevin esittämää leninismen määritelmää ei voida myöntää oikeaksi?

Kuinka tuo kansallisesti rajoitettu leninismen määritelmä on sovitettavissa yhteen internationalismin kanssa?

* Alleviivaus minun. J. St.

II

PÄÄASIA LENINISMISSÄ

Kirjasessa „Leninismien perusteista“ sanotaan:

„Jotkut luulevat, että peruskysymys leninismissä on talonpoikaiskysymys, että leninismien lähtökohtana on kysymys talonpoikaistosta, sen merkityksestä, sen ominaispainosta. Se on kokonaan väärin. Leninismien peruskysymys, sen lähtökohta ei ole talonpoikaiskysymys, vaan kysymys proletariaatin diktatuurista, sen valloittamisen ehdoista, sen lujittamisen ehdoista. Talonpoikaiskysymys, kysymyksenä proletariaatin liittolaisesta sen taistelussa vallasta, on johdannainen kysymys“¹⁵.

Onko tämä ajatus oikea?

Mielestäni se on oikea. Tämä ajatus johtuu kokonaan leninismien määritelmästä. Tosiaankin, jos leninismi on proletaarisen vallankumouksen teoriaa ja taktiikkaa ja proletaarisen vallankumouksen pääsisältö on proletariaatin diktatuuri, niin on selvää, että pääasia leninismissä on kysymys proletariaatin diktatuurista, tämän kysymyksen kehittäminen, tämän kysymyksen perustelu ja konkretisoiminen.

Zinovjev ei kuitenkaan näy olevan yhtä mieltä tämän ajatuksen kanssa. Kirjoituksessaan „Leninin muistolle“ hän sanoo:

„Kysymys talonpoikaiston merkityksestä on, kuten jo sanoin, bolshevismien, leninismien peruskysymys“*.

Kuten näette, tämä Zinovjevin väite johtuu kokonaisuudessaan Zinovjevin esittämästä väärästä leninismien määritelmästä. Siksi se on yhtä väärä kuin hänen määritelmänsäkin leninismistä.

* Alleviivaus minun. J. St.

Onko oikea se Leninin teesi, että proletariaatin diktatuuri on „proletaarisen vallankumouksen perussisältö“? (kts. XXIII osa, s. 337). On, se on ehdottomasti oikea. Onko oikea se teesi, että leninismi on proletaarisen vallankumouksen teoriaa ja taktiikkaa? Mielestäni se on oikea. Mutta mitä siitä seuraa? Siitä seuraa, että leninismien peruskysymys, sen lähtökohta, sen perustus on kysymys proletariaatin diktatuurista.

Eikö ole totta, että kysymykset imperialismista, imperialismien kehityksen hyppäyksittäin tapahtuvasta luonteesta, sosialismin voitosta yhdessä maassa, proletariaatin valtiosta, tämän valtion neuvostomuodosta, puolueen merkityksestä proletariaatin diktatuurin järjestelmässä, sosialismin rakentamisen teistä, — että kaikki nämä kysymykset on syvällisesti kehittänyt juuri Lenin? Eikö ole totta, että juuri nämä kysymykset muodostavatkin proletariaatin diktatuurin ajatuksen pohjan, perustuksen? Eikö ole totta, että ilman näiden peruskysymysten syvällistä kehittämistä ei talonpoikaiskysymyksen kehittäminen proletariaatin diktatuurin näkökannalta olisi ajateltavissa?

On sanomattakin selvää, että Lenin oli talonpoikaiskysymyksen tuntija. On sanomattakin selvää, että talonpoikaiskysymyksellä kysymyksenä proletariaatin liittolaisesta on mitä tärkein merkitys proletariaatille ja että se on oleellinen osa peruskysymyksestä proletariaatin diktatuurista. Mutta eikö ole selvää, että ellei leninismien ratkaistavana olisi ollut peruskysymystä, kysymystä proletariaatin diktatuurista, niin ei olisi ollut myöskään johdannaista kysymystä, kysymystä proletariaatin liittolaisesta, kysymystä talonpoikaistosta? Eikö ole selvää, että

ellei leninismiin ratkaistavana olisi ollut käytännöllistä kysymystä vallan valtaamisesta proletariaatin käsiin, niin ei olisi ollut myöskään kysymystä liitosta talonpoikaiston kanssa?

Lenin ei olisi mitä suurin proletaarinen ideologi, mikä hän epäilemättä on, hän olisi pelkkä „talonpoikaisfilosofi“, jollaiseksi ulkomaiset kirjailevat poroporvarit hänet usein kuvailevatkin, ellei hän olisi suorittanut talonpoikaiskysymyksen syvällistä kehittämistä proletariaatin diktatuurin teorian ja taktiikan perustalla, vaan tämän perustan sivuitse, tämän perustan ulkopuolella.

Joko tahi:

joko talonpoikaiskysymys on pääasia leninismissä, ja silloin leninismi ei ole kelvoinen eikä velvoittava kapitalistisesti kehittyneille maille, sellaisille maille, jotka eivät ole talonpoikaismaita;

tahi pääasia leninismissä on proletariaatin diktatuuri, ja silloin leninismi on kaikkien maiden proletaarien kansainvälinen oppi, joka on kelvoinen ja velvoittava poikkeuksetta kaikille maille, siis myöskin kapitalistisesti kehittyneille maille.

Tässä on tehtävä valinta.

III

KYSYMYS

„PERMANENTISTA“ VALLANKUMOUKSESTA

Kirjassessa „Leninismiin perusteista“ arvioidaan „permanentin vallankumouksen teoria“ talonpoikaiston merkityksen aliarvioimisen „teoriaksi“. Siinä sanotaan:

„Lenin ei siis taistellut „permanentin“ vallankumouksen kannattajia vastaan keskeytymättömyyskysymyksen tähden, sillä Lenin itse oli keskeytymättömän vallankumouksen kannalla, vaan siksi, että he aliarvioivat talonpoikaiston, proletariaatin suurimman reservin merkitystä“¹⁶.

Tätä venäläisten „permanentikkojen“ luonnehtimista on viime aikoihin asti pidetty yleensä oikeana. Mutta vaikka se yleensä onkin oikea, ei sitä kuitenkaan voida pitää tyhjentävänä. Toisaalta vuoden 1924 väittely ja toisaalta Leninin teosten perusteellinen erittely on osoittanut, että venäläisten „permanentikkojen“ virhe ei ollut ainoastaan talonpoikaiston merkityksen aliarvioimisessa, vaan myöskin siinä, että he aliarvioivat proletariaatin voimia ja kykyä johtaa talonpoikaistoa, että he eivät uskooneet proletariaatin hegemonian ajatukseen.

Kirjasessani „Lokakuun vallankumous ja venäläisten kommunistien taktiikka“ (joulukuu 1924) laajensin sentähden tätä luonnehtimista ja asetin sen tilalle toisen, täydellisemmän. Tuossa kirjasessa sanotaan näin:

„Tähän saakka on tavallisesti huomioitu „permanentin vallankumouksen“ teorian yksi puoli — uskon puuttuminen talonpoikaissiikkeen vallankumouksellisiin mahdollisuuksiin. Oikeuden ja kohtuuden vuoksi täytyy tähän puoleen nyt lisätä vielä toinen puoli — uskon puuttuminen Venäjän proletariaatin voimiin ja kykyihin“¹⁷.

Tämä ei tietenkään merkitse sitä, että leninismi olisi vastustanut tai vastustaisi Marxin viime vuosisadan 40-luvulla julistamaa permanentin vallankumouksen ajatusta, ilman lainausmerkkejä sanottuna¹⁸. Päinvastoin, Lenin oli ainoa marxilainen, joka ymmärsi oikein ja kehitti edelleen permanentin vallan-

kumouksen ajatusta. Lenin eroaa „permanentikoista“ tässä kysymyksessä siinä, että „permanentikot“ väärensivät Marxin ajatuksen permanentista vallankumouksesta, muuttivat sen elottomaksi kirjaviisaudeksi, kun taas Lenin otti sen puhtaassa muodossaan ja teki siitä yhden vallankumousteoriaansa perusteista. On muistettava, että ajatus porvarillis-demokraattisen vallankumouksen kasvaessaan muuttumisesta sosialistiseksi vallankumoukseksi, jonka ajatuksen Lenin esitti jo vuonna 1905, on yksi Marxin permanentin vallankumouksen teorian ilmenemismuodoista. Näin kirjoitti Lenin tästä jo vuonna 1905:

„Demokraattisesta vallankumouksesta me alamme heti siirtyä, ja juuri voimiemme, tietoisien ja järjestyneen proletariaatin voimien mukaan, alamme siirtyä sosialistiseen vallankumoukseen. Me olemme keskeytymättömän vallankumouksen kannalla*. Me emme pysähdy puolitiehen...

Lankeamatta seikkailupolitiikkaan, pettämättä tieteellistä omaatuntoamme, tavoittelematta halpahintaista kansan suosiota, voimme sanoa ja sanomme vain tämän: me autamme kaikin voimin koko talonpoikaistoa tekemään demokraattisen vallankumouksen, jotta meidän, proletariaatin puolueen, olisi sitä helpompaa siirtyä mahdollisimman pian uuteen ja korkeampaan tehtävään — sosialistiseen vallankumoukseen“ (kts. VIII osa, s. 186—187).

Ja kuusitoista vuotta myöhemmin, sen jälkeen kun proletariaatti oli ottanut vallan, Lenin kirjoitti tästä asiasta:

„Kautskyt, Hilferdingit, Martovit, Tshernovit, Hillquittit, Longuetit, Macdonaldit, Turatit ynnä muut „II¹/₂“ marxilaisuiden sankarit eivät ole kyenneet ymmärtämään... porvarillis-demokraattisen ja proletaaris-sosialistisen vallankumouksen välistä

* Alleviivaus minun. J. St.

suhdetta. Edellinen muuttuu kasvaessaan jälkimmäiseksi*. Jälkimmäinen ratkaisee ohimennen edellisen kysymykset. Jälkimmäinen varmistaa edellisen työn. Taistelu ja vain taistelu ratkaisee, missä määrin jälkimmäisen onnistuu kasvaa edellisen puitteiden yli“ (kts. XXVII osa, s. 26).

Kiinnitän erikoista huomiota ensimmäiseen lainaukseen, joka on otettu Leninin kirjoituksesta „Sosialidemokratian suhde talonpoikaisliikkeeseen“, joka on julkaistu syyskuun 1 p:nä 1905. Korostan tätä niiden tiettäväksi, jotka yhä vieläkin väittävät, että Lenin tuli ajatukseen porvarillis-demokraattisen vallankumouksen kasvaessaan muuttumisesta sosialistiseksi vallankumoukseksi, s.o. permanentin vallankumouksen ajatukseen, muka imperialistisen sodan jälkeen. Tämä lainaus ei jätä sijaa epäilyksille sen suhteen, että nuo henkilöt ovat pahasti harhateillä.

IV

PROLETAARINEN VALLANKUMOUS JA PROLETARIAATIN DIKTATUURI

Mitkä ovat proletaarisen vallankumouksen luonteenomaiset piirteet eroitukseksi porvarillisesta vallankumouksesta?

Ero proletaarisen vallankumouksen ja porvarillisen vallankumouksen välillä voitaisiin sisällyttää viiteen pääkohtaan:

1) Porvarillinen vallankumous alkaa tavallisesti silloin, kun jo ovat olemassa kapitalistisen talousmuodon enemmän tai vähemmän valmiit muodot, jotka ovat kasvaneet ja kypsyneet feodaalisen yhteis-

* Alleviivaus minun. J. St.

kunnan uumenissa jo ennen avointa vallankumousta, kun sitävastoin proletaarinen vallankumous alkaa sosialistisen talousmuodon valmiiden muotojen puuttuessa kokonaan tai melkein kokonaan.

2) Porvarillisen vallankumouksen perustehtävä on vallan valloittaminen ja sen saattaminen olemassaolevaa porvarillista taloutta vastaavaksi, kun sitävastoin proletaarisen vallankumouksen perustehtävänä on vallan valtaamisen jälkeen rakentaa uusi, sosialistinen talous.

3) Porvarillinen vallankumous **päätyy** tavallisesti vallan valloittamiseen, kun sitävastoin proletaarisessa vallankumouksessa vallan valloittaminen on vasta vallankumouksen **alkua**, ja valtaa käytetään vipuna vanhan talouden muuttamiseksi uusille raiteille ja uuden talouden järjestämiseksi.

4) Porvarillinen vallankumous rajoittuu siihen, että se asettaa valtaan yhden riistäjäryhmän toisen riistäjäryhmän tilalle, jonka vuoksi sille ei ole tarpeen vanhan valtiokoneiston murskaaminen, kun sitävastoin proletaarinen vallankumous poistaa vallasta kaikki ja kaikenlaiset riistäjäryhmät ja asettaa valtaan kaikkien työtätekevien ja riistettyjen johtajan, proletaarien luokan, minkä vuoksi se ei voi tulla toimeen murskaamatta vanhaa valtiokoneistoa ja vaihtamatta sitä uuteen.

5) Porvarillinen vallankumous ei voi liittää porvariston ympärille vähänkään pitemmäksi aikaa työtätekevien ja riistettyjen miljoonajoukkoja nimenomaan siksi, että ne ovat työtätekeviä ja riistettyjä, kun taas proletaarinen vallankumous voi ja sen täytyy sitoa ne proletariaatin kanssa pitkälliseen liittoon

juuri työtätekevinä ja riistettyinä, jos se tahtoo täyttää perustehtävänsä: proletariaatin vallan lujittamisen ja uuden, sosialistisen talouden rakentamisen.

Seuraavassa eräitä Leninin perusajatuksia tästä kysymyksestä:

„Yksi peruseroavaisuuksista“, sanoo Lenin, „porvarillisen ja sosialistisen vallankumouksen välillä on se, että porvarilliselle vallankumoukselle, joka kasvaa esiin feodalismista, muodostuvat vanhan järjestelmän uumenissa vähitellen uudet taloudelliset järjestöt, jotka muuttavat vähitellen feodaalisen yhteiskunnan kaikki puolet. Porvarillisen vallankumouksen suoritettavana on ollut vain yksi tehtävä — lakaista pois, heittää syrjään, murtaa entisen yhteiskunnan kaikki kahleet. Täyttämällä tämän tehtävän jokainen porvarillinen vallankumous täyttää kaiken, mitä siltä vaaditaan: se voimistaa kapitalismin kasvua.

Aivan toisessa asemassa on sosialistinen vallankumous. Mitä takapajuisempi on maa, jonka on pitänyt historian mutkitte-
lujen vuoksi aloittaa sosialistinen vallankumous, sitä vaikeampaa sen on siirtyä vanhoista kapitalistisista suhteista sosialistisiin. Tässä tulevat murskaamistehtävien lisäksi uudet, tavattoman vaikeat tehtävät — järjestämistehtävät“ (kts. XXII osa, s. 315).

„Jos kansan luomisvoima“, jatkaa Lenin, „Venäjän vallankumouksessa, käytyään läpi vuoden 1905 suuren kokemuksen, ei olisi luonut Neuvostoja jo helmikuussa vuonna 1917, niin ne eivät mitenkään olisi voineet ottaa valtaa lokakuussa, koska menestys riippui vain liikkeen jo valmiiden organisatiomuotojen olemassaolosta, liikkeen, joka oli saanut mukaansa miljoonat. Tänä valmiina muotona olivat Neuvostot, ja sen vuoksi meitä odotti valtiollisella alalla se loistava menestys, se yhtäjaksoinen riemumarssi, jonka olemme saaneet kokea, sillä valtiollisen vallan uusi muoto oli valmiina, ja meidän tehtäväksemme jäi vain Neuvostojen vallan muuttaminen eräillä asetuksilla siitä itumuodosta, jossa se oli vallankumouksen ensi kuukausina, laillisesti tunnustetuksi, vakaantuneeksi muodoksi Venäjän valtiossa — Venäjän Neuvostotasavallaksi“ (kts. XXII osa, s. 315).

„Jäljelle jäi vielä“, sanoo Lenin, „kaksi suunnattoman vaikeaa tehtävää, joiden ratkaiseminen ei mitenkään voinut olla samanlaista riemumarssia, jota vallankumouksemme kulki ensimmäisinä kuukausina“ (kts. sama, s. 315).

„Ne olivat ensiksikin sisäisen järjestämisen tehtävät, jotka ovat jokaisen sosialistisen vallankumouksen suoritettavina. Sosialistisen vallankumouksen eroavaisuus porvarillisesta vallankumouksesta on juuri siinä, että viimeainitussa tapauksessa ovat olemassa kapitalististen suhteiden valmiit muodot, mutta Neuvostovalta — proletaarinen valta — ei saa tällaisia valmiita suhteita, ellei oteta huomioon kapitalismin kaikkein kehittyneimpiä muotoja, jotka todellisuudessa ovat päässeet käsittämään vain teollisuuden vähäisiä ylimpiä kerroksia ja ovat vielä hyvin vähän koskettaneet maanviljelystä. Luetteloinnin ja tilinpidon järjestäminen, suurimpien tuotantolaitosten valvonta, koko valtion taloudellisen mekanismin muuttaminen yhdeksi suureksi koneeksi, talousorganismiksi, joka toimii niin, että yhdellä suunnitelmalla johdetaan satoja miljoonia ihmisiä, — tämä on se jättiläismäinen organisatoorinen tehtävä, joka meidän harteillemme tuli. Nykyisten työehtojen vallitessa sitä ei mitenkään voitu ratkaista sellaisella „hurraa“-vauhdilla kuin meidän onnistui ratkaista kansalaissodan tehtävät“ (kts. sama, s. 316).

„Toinen suunnaton vaikeus on... — kansainvälinen kysymys. Kun me niin helposti selviydimme Kerenskin joukkioista, kun me niin helposti loimme vallan maassamme, kun me ilman pienintäkään vaivaa saimme asetuksen maan yhteiskunnallistamisesta, työväen kontrollista, — kun me saimme kaiken tämän niin helposti, niin se tapahtui ainoastaan sentähden, että onnellisesti muodostunut tilanne varjeli meitä lyhyen hetken kansainväliseltä imperialismilta. Kansainvälinen imperialismi pääomansa koko mahteineen, hyvin järjestettyine sotatekniikkoineen, joka on todellinen voima, kansainvälisen pääoman todellinen linnoitus, ei voinut missään tapauksessa, ei millään ehdoilla ruveta elämään sovussa Neuvostotasavallan rinnalla, ei objektiivisen asemansa eikä siinä olennoituneen kapitalistiluokan taloudellisten etujen vuoksi, — kauppayhteyksien, kansainvälisten finanssisuhteitten vuoksi. Yhteentörmäys on tässä kiertämätön. Siinä on Venäjän vallankumouksen mitä suurin vaikeus, sen mitä suurin historial-

linen probleemi: kansainvälisten tehtävien ratkaisemisen välttämättömyys, kansainvälisen vallankumouksen aikaansaamisen välttämättömyys“ (kts. XXII osa, s. 317).

Sellainen on proletaarisen vallankumouksen sisäinen luonne ja perustarkoitus.

.Voidaanko tällainen vanhan, porvarillisen järjestelmän perinpohjainen muuttaminen suorittaa ilman väkivaltaista vallankumousta, ilman proletariaatin diktatuuria?

Ei voida, se on selvää. Jos luullaan, että tällainen vallankumous voidaan suorittaa rauhallisesti, porvarillisen demokratian puitteissa, joka demokratia on mukautettu porvariston herruuteen, — niin se merkitsee, että ollaan joko jouduttu pois järjiltä ja kadotettu normaalit inhimilliset käsitteet tai että karkeasti ja avoimesti luovutaan proletaarisesta vallankumouksesta.

Tätä ajatusta on korostettava sitä suuremmalla voimalla ja jyrkkyydellä, kun olemme tekemisissä proletaarisen vallankumouksen kanssa, joka on toistaiseksi voittanut yhdessä maassa, jota ympäröivät vihamieliset kapitalistiset maat ja jonka porvaristoa kansainvälinen pääoma ei voi olla tukematta.

Sentähden Lenin sanookin, että:

„Sorretun luokan vapauttaminen on mahdotonta ei ainoastaan ilman väkivaltaista vallankumousta, vaan myöskin ilman, että tuhotaan se valtiollan koneisto, jonka hallitseva luokka on luonut“ (kts. XXI osa, s. 373).

„Ilmaiskoon väestön enemmistö ensin, yksityisomistuksen säilyessä, s.o. pääoman vallan ja sorron säilyessä, olevansa proletariaatin puolueen kannalla, vasta sitten tämä voi ottaa ja sen on otettava valta“, — näin sanovat pikkuporvarilliset demokraa-

tit, porvariston tosiasialliset rengit, jotka nimittävät itseään „socialisteiksi“ * (kts. XXIV osa, s. 647).

„Kukistakoon vallankumouksellinen proletariaatti ensin porvariston, murtakoon pääoman harjoittaman sarron, murskatkoon porvarillisen valtiokoneiston,— silloin proletariaatti voiton saatuaan voi nopeasti saada puolelleen ei-proletaaristen työtätekevien joukkojen enemmistön myötätunnon ja kannatuksen, tyydyttäen nämä joukot riistäjien kustannuksella“,— sanomme me“ * (kts. sama).

„Vallatakseen väestön enemmistön puolelleen“, jatkaa Lenin, „proletariaatin täytyy ensinnäkin kukistaa porvaristo ja vallata valtiovalta käsiinsä. Toiseksi sen täytyy saattaa voimaan Neuvostovalta, lyöden sirpaleiksi vanhan valtiokoneiston, jolla teolla se heti järkyttää porvariston ja pikkuporvariston luokkasovinnon kannattajain herruutta, arvovaltaa ja vaikutusta ei-proletaaristen työtätekevien joukkojen keskuudessa. Kolmanneksi sen täytyy tehdä täydellisesti loppu porvariston ja pikkuporvarillisten luokkasovinnon kannattajien vaikutusvallasta ei-proletaaristen työtätekevien joukkojen enemmistön keskuudessa vallankumouksellisesti täyttämällä näiden joukkojen taloudelliset tarpeet riistäjien kustannuksella“ (kts. sama, s. 641).

Tällaiset ovat proletaarisen vallankumouksen luonteenomaiset tunnusmerkit.

Millaiset ovat tämän yhteydessä proletariaatin diktatuurin peruspiirteet, jos myönnetään, että proletariaatin diktatuuri on proletaarisen vallankumouksen perussisältö?

Leninin antama proletariaatin diktatuurin yleisin määritelmä on seuraava:

„Proletariaatin diktatuuri ei merkitse luokkataistelun päättymistä, vaan sen jatkumista uusissa muodoissa. Proletariaatin diktatuuri on voittaneen ja valtiollisen vallan käsiinsä ottaneen proletariaatin luokkataistelua jo voitettua, mutta ei tuhottua, ei kadonnutta, ei vastarinnastaan luopunutta, vaan vastarintaansa voimistanutta porvaristoa vastaan“ (kts. XXIV osa, s. 311).

* Alleviivaus minun. J. St.

Väitellessään proletariaatin diktatuurin sekoittamista vastaan „koko kansan“ valtaan, „yhteisesti valittuun“ valtaan, „ei-luokka“-valtaan Lenin sanoo:

„Se luokka, joka on ottanut käsiinsä poliittisen herruuden, on ottanut sen tietäen, että ottaa sen yksin*. Tämä sisältyy proletariaatin diktatuurin käsitteeseen. Vasta silloin on tässä käsitteessä järkeä, kun yksi luokka tietää, että se yksin ottaa käsiinsä valtiollisen vallan eikä petä itseään eikä muita jutuilla „koko kansan vallasta, yhteisesti valitusta, koko kansan pyhitämästä“ vallasta“ (kts. XXVI osa, s. 286).

Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että yhden luokan valta, proletaariluokan, joka ei jaa eikä voi jakaa valtaa muiden luokkien kanssa, ei tarvitsisi päämäärilensä toteuttamiseksi apua, liittoa muiden luokkien työtätekevien ja riistettyjen joukkojen kanssa. Päinvastoin. Tämä valta, yhden luokan valta, voidaan lujittaa ja toteuttaa lopullisesti vain erikoismuotoisen liiton avulla proletaariluokan ja pikkuporvarillisten luokkien työtätekevien joukkojen kesken, ennen kaikkea talonpoikaiston työtätekevien joukkojen kanssa.

Mikä on se erikoinen liiton muoto, missä se ilmenee? Eikö tämä liitto muiden, ei-proletaaristen luokkien työtätekevien joukkojen kanssa ole yleensä ristiriidassa yhden luokan diktatuurin ajatuksen kanssa?

Tämä erikoinen liiton muoto on siinä, että tämän liiton johtava voima on proletariaatti. Tämä erikoinen liiton muoto on siinä, että valtion johtajana, johtajana proletariaatin diktatuurin järjestelmässä, on yksi puolue, proletariaatin puolue, kommunistien puolue,

* Alleviivaus minun. J. St.

joka ei jaa eikä voi jakaa johtoa muiden puolueiden kanssa.

Kuten näette, ristiriita on tässä ainoastaan näennäinen.

„Proletariaatin diktatuuri“, sanoo Lenin, „on luokkaliiton erikoinen muoto* proletariaatin, työtätekevien etujoukon, ja työtätekevien lukuisten ei-proletaaristen kerrosten (pikkuporvariston, pikkuisäntien, talonpoikaiston, intelligenssin j.n.e.) tai niiden enemmistön kesken, liiton, joka on tehty pääomaa vastaan, pääoman täydelleen kukistamiseksi, porvariston vastarinnan ja sen taholta tulevien vanhan järjestelmän palauttamisyritysten täydelleen tukahduttamiseksi, sosialismin lopullista luomista ja lujittamista varten. Se on erikoislaatuinen liitto, joka muodostuu erikoistilanteessa, nimittäin kiivaan kansalaissodan tilanteessa, se on sosialismin lujien kannattajien liitto sen horjuvien liittolaisten, joskus „puolueettomien“ kanssa (silloin liitto muuttuu taistelusopimuksesta puolueettomuussopimukseksi), liitto taloudellisesti, poliittisesti, yhteiskunnallisesti ja henkisesti erilaisten luokkien kesken“* (kts. XXIV osa, s. 311).

Kamenev, väitellessään tällaista proletariaatin diktatuurin käsitystä vastaan, sanoo eräässä ohjaus-esitelmässään:

„Diktatuuri ei ole* yhden luokan liitto toisen kanssa“.

Luulen, että Kamenev tarkoittaa tässä ennenkaikkea erästä kohtaa kirjassani „Lokakuun vallankumous ja venäläisten kommunistien taktiikka“, jossa sanotaan:

„Proletariaatin diktatuuri ei ole pelkkä hallitseva huippukeros, jonka „kokoneen strategin“ huolekas käsi on „taitavasti“ valikoinut“ ja joka „nojautuu järkevästi“ joihinkin määrättyihin väestökerroksiin. Proletariaatin diktatuuri on proletariaatin ja talonpoikaiston työtätekevien joukkojen luokkaliitto pääoman kukistamista ja sosialismin lopullista voittoa varten sillä ehdolla, että tämän liiton johtavana voimana on proletariaatti“¹⁹.

* Alleviivaus minun. J. St.

Olen täydelleen tämän proletariaatin diktatuurin määritelmän kannalla, sillä olen sitä mieltä, että se käy kokonaan ja täydelleen yhteen juuri esittämäni Leninin määritelmän kanssa.

Minä väitän, että sillä Kamenevin lausunnolla, että „diktatuuri ei ole yhden luokan liitto toisen kanssa“, näin ehdottomassa muodossa annettuna, ei ole mitään yhteistä Leninin teorian kanssa proletariaatin diktatuurista.

Minä väitän, että niin voivat puhua vain sellaiset henkilöt, jotka eivät ymmärrä proletariaatin ja talonpoikaiston välisen liittoyhteyden ajatusta, liiton ajatusta, proletariaatin hegemonian ajatusta tässä liitossa.

Niin voivat puhua vain henkilöt, jotka eivät ole ymmärtäneet Leninin väittämää, että:

„Vain sopimus talonpoikaiston kanssa * voi pelastaa sosialistisen vallankumouksen Venäjällä, kunnes vallankumous alkaa muissa maissa“ (kts. XXVI osa, s. 238).

Niin voivat puhua vain henkilöt, jotka eivät ole ymmärtäneet Leninin väittämää siitä, että:

„Diktatuurin korkein periaate * on proletariaatin liiton ylläpitäminen talonpoikaiston kanssa niin, että proletariaatti voisi säilyttää itsellään johtoaseman ja valtiovallan“ (kts. sama, s. 460).

Mainitessaan yhden tärkeimmistä diktatuurin tarkoitusperistä, riistäjien nujertamisen, Lenin sanoo:

„Diktatuurin tieteellinen käsite ei merkitse mitään muuta kuin millään rajoittamatonta, mistään laeista, kerrassaan mistään

* Alleviivaus minun. J. St.

säännöistä piittaamatonta, välittömästi väkivaltaan nojautuvaa valtaa" (kts. XXV osa, s. 441).

„Diktatuuri merkitsee, — ottakaa se kerta kaikkiaan huomioon, herrat kadetit, — rajoittamatonta, voimaan eikä lakiin nojautuvaa valtaa. Kansalaissodan aikana jokainen voittanut valta voi olla vain diktatuuria" (kts. XXV osa, s. 436).

Mutta proletariaatin diktatuuri ei tietenkään ole ainoastaan väkivaltaa, vaikka ilman väkivaltaa ei ole diktatuuria.

„Diktatuuri“, sanoo Lenin, „ei merkitse yksistään väkivaltaa, vaikka se ei ole mahdollinen ilman väkivaltaa, se merkitsee myöskin korkeampaa työn organisatiota kuin edellinen oli“ (kts. XXIV osa, s. 305).

„Proletariaatin diktatuuri... ei ole ainoastaan väkivaltaa riittäjiä kohtaan, eikä edes pääasiassa väkivaltaa. Tämän vallankumouksellisen väkivallan taloudellisena perustana, sen elinvoimaisuuden ja menestyksen takeena on se, että proletariaatti edustaa ja toteuttaa korkeamman tyyppistä työn yhteiskunnallista organisatiota kuin kapitalismi. Siinä on asian ydin. Siinä on kommunismin voiman lähde ja sen kiertämättömän täydellisen voiton tae“ (kts. XXIV osa, s. 335—336).

„Sen (s.o. diktatuurin. **J. St.**) tärkein olemus on työtätekevien etumaisen joukko-osaston, sen etujoukon ja ainoan johtajan, proletariaatin, järjestyneisyydessä ja kurinalaisuudessa. Sen päämääränä on luoda sosialismi, hävittää yhteiskunnan jakaantuminen luokkiin, tehdä yhteiskunnan kaikista jäsenistä työtätekiviä, poistaa pohja kaikkinaiselta ihmisen harjoittamalta toisen ihmisen riistolta. Tätä päämäärää ei voida toteuttaa äkkiä, se vaatii melkoisen pitkän siirtymiskauden kapitalismista sosialismiin, — sekä siksi, että tuotannon uudestijärjestäminen on vaikea tehtävä ja että tarvitaan aikaa perinpohjaisiin muutoksiin kaikilla elämän aloilla, kuin myöskin siksi, että tottumus pikkuporvarilliseen ja porvarilliseen taloudenhoitoon on valtava voima, joka voidaan voittaa vain pitkässä, sitkeässä taistelussa. Sentähden Marx puhuukin kokonaisesta proletariaatin diktatuurin kaudesta siirtymiskautena kapitalismista sosialismiin“ (kts. sama, s. 314).

Sellaiset ovat proletariaatin diktatuurin luonteenomaiset piirteet.

Tästä johtuu proletariaatin diktatuurin kolme tärkeintä puolta.

1) Proletariaatin vallan käyttäminen riistäjien kukistamiseksi, maan puolustamiseksi, yhteyksien lujittamiseksi muiden maiden proletaarien kanssa, vallankumouksen kehittämiseksi ja voittoonviemiseksi kaikissa maissa.

2) Proletariaatin vallan käyttäminen työtätekevien ja riistettyjen joukkojen irrottamiseksi lopullisesti porvaristosta, proletariaatin ja näiden joukkojen välisen liiton lujittamiseksi, näiden joukkojen saamiseksi mukaan sosialistiseen rakennustyöhön, näiden joukkojen valtiollista johtamista varten proletariaatin taholta.

3) Proletariaatin vallan käyttäminen sosialismin järjestämiseksi, luokkien hävittämiseksi, luokattomaan yhteiskuntaan, sosialistiseen yhteiskuntaan siirtymiseksi.

Proletariaatin diktatuuri on kaikkien näiden kolmen puolen yhdistymä. Yhtäkään näistä puolista ei voida esittää proletariaatin diktatuurin ainoana luonteenomaisena tunnusmerkkinä, ja päinvastoin, kun yksikin näistä tunnusmerkeistä puuttuu, niin proletariaatin diktatuuri lakkaa olemasta diktatuuria kapitalistisen ympäristön vallitessa. Siksi ei yhtään näistä kolmesta puolesta voida jättää pois ilman, että joudutaan vaaraan väärentää proletariaatin diktatuurin käsite. Vain kaikki nämä kolme puolta yhdessä antavat meille täydellisen ja loppuun saakka kehitetyn käsitteen proletariaatin diktatuurista.

Proletariaatin diktatuurilla on omat vaiheensa, erikoiset muotonsa, erilaiset työmenetelmänsä. Kansalaissodan kaudella pistää erikoisesti silmään diktatuurin väkivaltainen puoli. Mutta tästä ei suinkaan seuraa, että kansalaissodan kaudella ei suoritetaisi minkäänlaista rakennustyötä. Ilman rakennustyötä on kansalaissodan käyminen mahdotonta. Sosialismin rakentamiskaudella sitävastoin pistää erikoisesti silmään diktatuurin rauhallinen, organisatorinen työ, kulttuurityö, vallankumouksellinen laillisuus j.n.e. Mutta tästä ei taaskaan lainkaan seuraa, että diktatuurin väkivaltainen puoli olisi tullut tarpeettomaksi tai voisi tulla tarpeettomaksi rakennustyön kaudella. Rankaisuelimet, armeija ja muut järjestöt, ovat nyt rakennustyön aikana yhtä välttämättömät kuin kansalaissodankin kaudella. Ilman näitä elimiä on diktatuurin vähänkään turvattu rakennustyö mahdotonta. Ei pidä unohtaa sitä, että vallankumous on toistaiseksi voittanut vain yhdessä ainoassa maassa. Ei pidä unohtaa sitä, että niin kauan, kun maamme ympärillä on olemassa kapitalistinen maailma, tulee olemaan myöskin intervention vaara kaikkine tästä vaarasta johtuvine seurauksineen.

V

**PUOLUE JA TYÖVÄENLUOKKA
PROLETARIAATIN DIKTATUURIN
JÄRJESTELMÄSSÄ**

Olen ylempänä puhunut proletariaatin diktatuurista sen historiallisen välttämättömyyden kannalta, sen luokkasisällön kannalta, sen valtiollisen luonteen

kannalta ja vihdoin sen hajoittavien ja luovien tehtävien kannalta, joita toteutetaan kokonaisen historiallisen kauden kestäessä, jota nimitetään siirtymiskaudeksi kapitalismista sosialismiin.

Nyt meidän on puhuttava proletariaatin diktatuurista sen rakenteen kannalta, sen „mekanismin“ kannalta, niiden „voimansiirtovälineiden“, „vipujen“ ja sen „suuntaavan voiman“ tehtävän ja merkityksen kannalta, jotka kaikki yhdessä muodostavat „proletariaatin diktatuurin järjestelmän“ (Lenin) ja joiden avulla suoritetaan proletariaatin diktatuurin jokapäiväinen työ.

Mitä ovat nuo „voimansiirtovälineet“ eli „vivut“ proletariaatin diktatuurin järjestelmässä? Mikä on se „suuntaava voima“? Mihin niitä tarvitaan?

Vipuja eli voimansiirtovälineitä ovat juuri ne proletariaatin joukkojärjestöt, joita ilman diktatuurin toteuttaminen on mahdotonta.

Suuntaava voima on proletariaatin etumainen joukko-osasto, sen etujoukko, joka on proletariaatin diktatuurin johtava perusvoima.

Nämä voimansiirtovälineet, vivut ja suuntaava voima ovat proletariaatille välttämättömiä siksi, että ilman niitä proletariaatti taistelussaan voiton puolesta joutuisi aseettoman armeijan asemaan järjestyneen ja aseistautuneen pääoman edessä. Nämä järjestöt ovat proletariaatille välttämättömiä siksi, että ilman niitä se kärsisi ehdottomasti tappion taistelussaan porvariston kukistamiseksi, taistelussaan valtansa lujittamiseksi, taistelussaan sosialismin rakentamiseksi. Näiden järjestöjen säännöllinen apu ja etujoukon suuntaava voima ovat välttämättömät siksi, että

ilman näitä ehtoja vähänkään pitkäaikainen ja kestävä proletariaatin diktatuuri ei ole mahdollinen.

Mitkä nämä järjestöt ovat?

Niihin kuuluvat ensinnäkin työläisten ammattiliitot, joilla on haarautumia keskuksessa ja muilla paikkakunnilla lukuisten tuotanto-, kulttuuri-, kasvatus- y.m. järjestöjen muodossa. Ne liittävät yhteen kaikkien ammattialojen työläisiä. Ne eivät ole puoluejärjestö. Ammattiliittoja voidaan meillä nimittää koko hallitsevan työväenluokan käsittäväksi järjestöksi. Ne ovat kommunismin koulu. Ne antavat keskuudesta parhainta väkeä johtavaan työhön kaikille hallintoaloille. Ne pitävät yhteyttä työväenluokan edistyneiden ja takapajuisten aineiden välillä. Ne liittävät työläisjoukot yhteen työväenluokan etujoukon kanssa.

Toiseksi, niihin kuuluvat **Neuvostot** lukuisine haarautumineen keskuksessa ja muilla paikkakunnilla hallinto-, talous-, sotilas- ja kulttuurijärjestöjen ynnä muiden valtionjärjestöjen muodossa sekä lukematon paljous työtätekevien oma-alotteisesti muodostamia joukkoyhteenliittymiä, jotka ovat noiden järjestöjen ympärillä ja yhdistävät ne väestöön. Neuvostot ovat kaupunkien ja maaseudun kaikkien työtätekevien joukkojärjestö. Ne eivät ole puoluejärjestö. Neuvostot ovat proletariaatin diktatuurin suoranainen ilmaus. Neuvostojen kautta toteutetaan kaikki ja kaikenlaiset toimenpiteet diktatuurin lujittamiseksi ja sosialismin rakentamiseksi. Neuvostojen avulla proletariaatti toteuttaa talonpoikaiston valtiollista johtamista. Neuvostot yhdistävät työtätekevien miljoonajoukot proletariaatin etujoukkoon.

Kolmanneksi, niihin kuuluu kaikenlaatuinen **osuustoiminta** kaikkine haarautumineen. Se on työtätekevien joukkojärjestö, ei puoluejärjestö, joka liittää heidät yhteen etupäässä kuluttajina, mutta ajan oloon myöskin tuottajina (maatalousosuustoiminta). Se saa erikoisen merkityksen proletariaatin diktatuurin lujituttua, laajan rakennustyön kaudella. Se helpottaa proletariaatin etujoukon yhteyttä talonpoikaiston joukkoihin ja luo mahdollisuuden saada nämä mukaan sosialistisen rakennustyön uomaan.

Neljänneksi, niihin kuuluu **nuorisoliitto**. Se on työläis- ja talonpoikaisnuorison joukkojärjestö, ei puoluejärjestö, vaan puolueeseen läheisesti liittyvä järjestö. Sen tehtävänä on avustaa puoluetta nuoren polven kasvattamisessa sosialismin hengessä. Se antaa nuoria reservejä proletariaatin kaikille muille joukkojärjestöille kaikilla hallinnon aloilla. Nuorisoliitto on saanut erikoisen merkityksen proletariaatin diktatuurin lujituttua, proletariaatin laajan kulttuuri- ja kasvatustyön kaudella.

Niihin kuuluu vihdoin proletariaatin **puolue**, sen etujoukko. Sen voima on siinä, että se imee itseensä proletariaatin kaikki parhaat ainekset sen kaikista joukkojärjestöistä. Sen kutsumuksena on **yhdistää** poikkeuksetta kaikkien proletariaatin joukkojärjestöjen toiminta ja **suunnata** niiden toiminta yhteen päämäärään, proletariaatin vapauttamisen päämäärään. Ja niiden yhdistäminen ja suuntaaminen samaan päämäärään on ehdottoman välttämätöntä, sillä ilman sitä ei proletariaatin taistelun yhtenäisyys ole mahdollista, sillä ilman sitä on mahdotonta proletaaristen joukkojen johtaminen niiden taistelussa vallasta,

niiden taistelussa sosialismin rakentamiseksi. Mutta proletariaatin joukkojärjestöjen työtä yhdistämään ja suuntaamaan kykenee ainoastaan proletariaatin etujoukko, sen puolue. Ainoastaan proletariaatin puolue, ainoastaan kommunistien puolue kykenee täyttämään tämän pääasiallisen johtajan tehtävän proletariaatin diktatuurin järjestelmässä.

Miksi?

„Ensinnä siksi, että puolue on työväenluokan parhaiden ainesten kokoontumispaikka, ainesten, joilla on välittömät yhteydet puolueen ulkopuolella oleviin proletariaatin järjestöihin ja jotka hyvin usein johtavat niitä; toiseksi siksi, että puolue työväenluokan parhaiden ainesten kokoontumispaikkana on paras koulu työväenluokan johtajien kehittämiseksi, johtajien, jotka kykenevät johtamaan luokkansa kaikkia organisatiomuotoja; kolmanneksi siksi, että puolue työväenluokan johtajien parhaana kouluna on kokemuksensa ja arvovaltansa puolesta ainoa järjestö, joka kykenee keskittämään proletariaatin taistelun johdon ja siten muuttamaan työväenluokan kaikki ja kaikenlaiset puolueen ulkopuolella olevat järjestöt apuelimiksi ja yhdyshihnoiksi, jotka yhdistävät puolueen luokkaan“ (kts. „Leninismin perusteista“²⁰).

Puolue on johtava päävoima proletariaatin diktatuurin järjestelmässä.

„Puolue on proletariaatin luokkayhteenliittymisen korkein muoto“ (Lenin).

Siis: ammattiliitot proletariaatin joukkojärjestönä, joka yhdistää puolueen luokkaan ennen kaikkea tuotannon alalla; Neuvostot työtätekevien joukkojärjestönä, joka yhdistää puolueen näihin joukkoihin ennen kaikkea valtiollisella alalla; osuustoiminta etupäässä talonpoikaiston joukkojärjestönä, joka yhdistää puolueen talonpoikaistsjoukkoihin ennen kaikkea taloudellisella alalla, talonpoikaiston saamisessa

mukaan sosialistiseen rakennustyöhön; nuorisoliitto työläis- ja talonpoikaisnuorison joukkojärjestönä, jonka tehtävänä on helpottaa proletariaatin etujoukon työtä nuoren polven sosialistisessa kasvattamisessa ja nuorten reservien muodostamisessa; ja vihdoin puolue tärkeimpänä suuntaavana voimana proletariaatin diktatuurin järjestelmässä, voimana, jonka tehtävänä on kaikkien näiden joukkojärjestöjen johtaminen, — sellainen on yleispiirteissään diktatuurin „mekanismi“ kuva, kuva „proletariaatin diktatuurin järjestelmästä“.

Ilman puoluetta johtavana päävoimana ei vähänkään pitkäaikainen ja luja proletariaatin diktatuuri ole mahdollinen.

Näin ollen, Leninin sanoja käyttäksemme, „sadaan, suurin piirtein, muodollisesti ei-kommunistinen, joustava ja verraten laaja, hyvin voimakas proletaarinen koneisto, jonka välityksellä puolue on tiukasti sidottu luokkaan ja joukkoon ja jonka välityksellä sekä puolueen johdolla toteutetaan luokan diktatuuria“ (kts. XXV osa, s. 192).

Tätä ei tietenkään saa käsittää siten, että puolue voi tai että sen täytyy asettua ammattiliittojen, Neuvostojen ja muiden joukkojärjestöjen tilalle. Puolue toteuttaa proletariaatin diktatuuria. Mutta puolue ei toteuta sitä välittömästi, vaan ammattiliittojen avulla, Neuvostojen ja niiden haarautumien avulla. Ilman näitä „voimansiirtovälineitä“ ei vähänkään kestävä diktatuuri olisi mahdollinen.

„Diktatuuria ei voida toteuttaa“, sanoo Lenin, „ilman muutamia „voimansiirtovälineitä“ johtavan luokan etujoukosta sen suureen

joukkoon ja siitä työtätekevien suureen joukkoon“ (kts. XXVI osa, s. 65).

„Puolue niin sanoaksemme kokoaa itseensä proletariaatin etujoukon, ja tämä etujoukko toteuttaa proletariaatin diktatuuria. Ja ellei ole sellaista perustusta kuin ammattiliitot, niin ei voida toteuttaa diktatuuria, ei voida täyttää valtiotehtäviä. Mutta ne pitää toteuttaa useiden, taaskin jonkinlaisten uudentyyppisten erikoisten laitosten kautta*, nimittäin neuvostokoneiston kautta*“ (kts. XXVI osa, s. 64).

Puolueen johtavan osuuden korkeimmaksi ilmaisuksi on esimerkiksi meillä, Neuvostoliitossa, proletariaatin diktatuurin maassa, katsottava se tosiasia, että yhtään tärkeämpää poliittista tai organisatorista kysymystä eivät neuvosto- ja muut joukkojärjestömme meillä ratkaise ilman puolueen johtavia ohjeita. Tässä mielessä voitaisiin sanoa, että proletariaatin diktatuuri on oikeastaan sen etujoukon „diktatuuria“, sen puolueen „diktatuuria“, puolueen, joka on proletariaatin johtava päävoima. Lenin sanoi tästä Kommunistisen Internationalen II kongressissa²¹:

„Tenner sanoo, että hän on proletariaatin diktatuurin kannalla, mutta hän ei käsitä proletariaatin diktatuuria aivan sellaisena kuin me sen käsitämme. Hän sanoo, että proletariaatin diktatuurilla me ymmärrämme oikeastaan* proletariaatin järjestyneen ja tietoisien vähemmistön diktatuuria.

Ja tosiaankin, kapitalismin aikana, jolloin työläisjoukot ovat yhtämittaisen riiston alaisina eivätkä voi kehittää inhimillisiä kykyjään, on työväen poliittisille puolueille luonteenomaisinta juuri se, että ne voivat käsittää vain luokkansa vähemmistön. Poliittinen puolue voi liittää yhteen vain luokan vähemmistön, samoin kuin todella tietoiset työläiset jokaisessa kapitalistisessa yhteiskunnassa muodostavat vain vähemmistön kaikista työläisistä. Sentähden meidän onkin pakko myöntää, että vain tämä

* Alleviivaus minun. J. St.

tietoinen vähemmistö kykenee johtamaan laajoja työläisjoukkoja ja viemään ne mukanaan. Ja kun toveri Tenner sanoo, että hän on puolueen vihollinen, mutta samalla kannattaa sitä, että parhaiten järjestyneiden ja vallankumouksellisimpien työläisten vähemmistö näyttäisi tietä koko proletariaatille, niin minä sanon, että meidän välillämme ei todellisuudessa ole eroa" (kts. XXV osa, s. 347).

Tätä ei kuitenkaan pidä käsittää siten, että proletariaatin diktatuurin ja puolueen johtotehtävän (puolueen „diktatuurin“) välille voidaan panna yhtäläisyysmerkki, että edellinen voidaan samaistaa jälkimmäisen kanssa, että edellinen voidaan korvata jälkimmäisellä. Sorin esimerkiksi sanoo, että „proletariaatin diktatuuri on puolueemme diktatuuria“. Kuten näette, tämä väite samaistaa „puolueen diktatuurin“ proletariaatin diktatuurin kanssa. Voidaanko tämä samaistaminen myöntää oikeaksi pysyen leninisin pohjalla? Ei, ei voida. Ja seuraavista syistä.

Ensiksi. Edellä esitetyssä lainauksessa Leninin puheesta Kommunistisen Internationalen II kongressissa Lenin ei suinkaan samaista puolueen johtotehtävää proletariaatin diktatuurin kanssa. Hän puhuu vain siitä, että „vain tietoinen vähemmistö (s.o. puolue. J. St.) kykenee johtamaan laajoja työläisjoukkoja ja viemään ne mukanaan“, että juuri tässä mielessä „proletariaatin diktatuurilla me ymmärrämme oikeastaan * proletariaatin järjestyneen ja tietoisien vähemmistön diktatuuria“.

Kun sanotaan „oikeastaan“, niin se ei vielä merkitse „kokonaan“. Me sanomme usein, että kansallisuuskysymys on oikeastaan talonpoikaiskysymys. Ja

* Alleviivaus minun. J. St.

se on aivan oikein. Mutta se ei vielä merkitse sitä, että kansallisuuskysymys mahtuu talonpoikaiskysymyksen puitteisiin, että talonpoikaiskysymys on laajuutensa puolesta sama kuin kansallisuuskysymys, että talonpoikaiskysymys on sama kuin kansallisuuskysymys. Se ei kaipaa todisteluja, että kansallisuuskysymys on alaltaan laajempi ja monipuolisempi kuin talonpoikaiskysymys. Samaa on sanottava, yhdenmukaisesti tämän kanssa, puolueen johtotehtävästä ja proletariaatin diktatuurista. Kun puolue toteuttaa proletariaatin diktatuuria ja tässä mielessä proletariaatin diktatuuri **oikeastaan** on sen puolueen „diktatuuria“, niin tämä ei vielä merkitse sitä, että „puolueen diktatuuri“ (johtotehtävä) **on sama** kuin proletariaatin diktatuuri, että se laajuudeltaan **on yhtä** kuin tämä. Se ei kaipaa todisteluja, että proletariaatin diktatuuri on laajuudeltaan suurempi ja monipuolisempi kuin puolueen johtotehtävä. Puolue toteuttaa proletariaatin diktatuuria, mutta se toteuttaa **proletariaatin** diktatuuria eikä jotain muuta. Ken samaistaa puolueen johtotehtävän proletariaatin diktatuurin kanssa, hän tahtoo korvata proletariaatin diktatuurin puolueen „diktatuurilla“.

Toiseksi. Yhtään proletariaatin joukkojärjestöjen tärkeää päätöstä ei tehdä ilman puolueen antamia johtavia ohjeita. Se on aivan totta. Mutta merkitseekö tämä sitä, että proletariaatin diktatuuri **rajoittuu** puolueen johtaviin ohjeisiin? Merkitseekö se sitä, että puolueen johtavat ohjeet voidaan tämän vuoksi samaistaa proletariaatin diktatuurin kanssa? Ei tietenkään. Proletariaatin diktatuuri on puolueen johtavat ohjeet ynnä näiden ohjeiden täytäntöönpano

proletariaatin joukkojärjestöjen taholta, ynnä niiden toteuttaminen elämässä väestön taholta. Kuten näette, olemme tässä tekemisissä monien siirtymis- ja väliasteiden kanssa, jotka eivät ole suinkaan mikään mitätön seikka proletariaatin diktatuurissa. Puolueen johtavien ohjeiden ja niiden toteuttamisen välillä on siis johdettavien tahto ja toiminta, luokan tahto ja toiminta, sen halu (tai haluttomuus) kannattaa näitä ohjeita, sen kyky (tai kyvyttömyys) toteuttaa näitä ohjeita, sen kyky (tai kyvyttömyys) toteuttaa niitä juuri siten kuin tilanne vaatii. Tuskin tarvinnee todistella, että puolue, joka on ottanut tehtäväkseen johtamisen, ei voi olla ottamatta huomioon johdettavien tahtoa, tilaa ja tietoisuustasoa, ei voi jättää pois laskuista luokkansa tahtoa, tilaa ja tietoisuustasoa. Ken siis samaistaa puolueen johtotehtävän proletariaatin diktatuurin kanssa, hän vaihtaa luokan tahdon ja toiminnan puolueen ohjeisiin.

Kolmanneksi. „Proletariaatin diktatuuri“, sanoo Lenin, „on voittaneen ja poliittisen vallan käsiinsä ottaneen proletariaatin luokkataistelua“ (kts. XXIV osa, s. 311). Missä tämä **luokkataistelu** voi ilmetä? Se voi ilmetä monina proletariaatin aseellisina esiintymisinä kukistetun porvariston hyökkäilyjä tai ulkomaisen porvariston interventiota vastaan. Se voi ilmetä kansalaissotana, jos proletariaatin valta ei ole vielä lujittunut. Se voi ilmetä proletariaatin laajana organisatorisena toimintana ja rakennustyönä, johon vedetään mukaan laajat joukot sen jälkeen, kun valta on jo lujittunut. Kaikissa näissä tapauksissa on toimivana persoonana proletariaatti **luokkana**. Milloinkaan ei puolue, yksistään puolue, ole järjestänyt

kaikkia näitä esiintymisiä yksinomaan omilla voimillaan, ilman luokan kannatusta. Puolue tavallisesti vain johtaa näitä esiintymisiä ja johtaa niitä sikäli kuin sillä on luokan kannatus. Sillä puolue ei voi korvata luokkaa eikä asettua luokan tilalle. Sillä puolue, niin tärkeä ja johtava osuus kuin sillä onkin, on kuitenkin vain luokan osa. Ken siis samaistaa puolueen johtotehtävän proletariaatin diktatuurin kanssa, hän asettaa luokan tilalle puolueen.

Neljänneksi. Puolue toteuttaa proletariaatin diktatuuria. „Puolue on välittömästi hallitseva proletariaatin etujoukko, se on johtaja“ (Lenin)²². Tässä mielessä puolue ottaa vallan, puolue hallitsee maata. Mutta tätä ei saa käsittää siten, että puolue toteuttaa proletariaatin diktatuuria valtiiovallan ohi, ilman valtiovaltaa, että puolue hallitsee maata Neuvostojen ohi eikä Neuvostojen kautta. Tämä ei vielä merkitse sitä, että puolue voidaan samaistaa Neuvostojen kanssa, valtiiovallan kanssa. Puolue on vallan ydinosa. Mutta se ei ole eikä voi olla sama kuin valtiovalta.

„Hallitsevana puolueena“, sanoo Lenin, „me emme voineet olla sulattamatta Neuvostojen „huippukeroksia“ yhteen puolueen „huippukerosten“ kanssa—ne ovat ja tulevat olemaan meillä yhteensulatatut“ (kts. XXVI osa, s. 208). Se on aivan oikein. Mutta tällä Lenin ei suinkaan tahdo sanoa, että meidän neuvostolaitoksemme kokonaisuudessaan, esimerkiksi armeijamme, kulkulaitoksemme, talouslaitoksemme j.n.e. ovat puolueemme laitoksia, että puolue voi asettua Neuvostojen ja niiden haarautumien tilalle, että puolue voidaan samaistaa valtiiovallan kanssa. Lenin sanoi usein, että „Neuvostojen järjestelmä on

proletariaatin diktatuuria“, että „Neuvostovalta on proletariaatin diktatuuria“ (kts. XXIV osa, s. 15 ja 14), mutta hän ei milloinkaan sanonut, että puolue on valtiovalta, että Neuvostot ja puolue ovat sama asia. Puolue, jossa on satoja tuhansia jäseniä, johtaa keskuksessa ja muilla paikkakunnilla Neuvostoja ja niiden haarautumia, jotka käsittävät kymmeniä miljoonia ihmisiä, puolueen jäseniä ja puolueeseen kuulumattomia, mutta puolue ei voi eikä saa asettua niiden tilalle. Senpätähden Lenin sanoo, että „diktatuuria toteuttaa Neuvostoihin järjestynyt proletariaatti, jota johtaa bolshevikkien kommunistinen puolue“, että „koko puolueen työ tapahtuu Neuvostojen kautta*, jotka liittävätkin yhteen työtätekevät joukot ammattiin katsomatta“ (kts. XXV osa, s. 192 ja 193), että diktatuuria „täytyy toteuttaa... neuvostokoneiston kautta“* (kts. XXVI osa, s. 64). Ken siis samaistaa puolueen johtotehtävän proletariaatin diktatuurin kanssa, hän tahtoo korvata Neuvostot, s.o. valtiovallan, puolueella.

Viidenneksi. Proletariaatin diktatuurin käsite on valtiollinen käsite. Proletariaatin diktatuuri sisältää itseensä ehdottomasti väkivallan käsitteen. Ilman väkivaltaa ei ole diktatuuria, jos diktatuuri käsitetään sanan täsmällisessä mielessä. Lenin määrittelee proletariaatin diktatuurin „vallaksi, joka nojautuu välittömästi väkivaltaan“ (kts. XIX osa, s. 315). Jos siis puhutaan puolueen diktatuurista **proletaarien luokkaan nähden** ja samaistetaan se proletariaatin diktatuurin kanssa, niin se merkitsee, että sanotaan, että

* Alleviivaus minun. J. St.

puolueen täytyy olla luokkaansa nähden ei ainoastaan ohjaaja, ei ainoastaan johtaja ja opettaja, vaan myöskin tavallaan diktaattori, joka harjoittaa väkivaltaa luokkaansa kohtaan, mikä on tietysti aivan väärin. Ken siis samaistaa „puolueen diktatuurin“ proletariaatin diktatuurin kanssa, hän on vaiteliaasti sillä kannalla, että puolueen arvovalta voidaan perustaa väkivaltaan työväenluokkaa kohtaan, mikä on järjetöntä eikä sovellu lainkaan yhteen leninismiin kanssa. Puolueen arvovaltaa pitää yllä työväenluokan luottamus. Mutta työväenluokan luottamusta ei hankita väkivallalla — väkivalta vain tappaa sen, — vaan puolueen oikealla teorialla, puolueen oikealla politiikalla, puolueen uskollisuudella työväenluokkaa kohtaan, sen yhteydellä työväenluokan joukkoihin, sen valmeudella ja taidolla saada joukot **vakuuttumaan** siitä, että puolueen tunnukset ovat oikeat.

Mitä tästä kaikesta seuraa?

Tästä seuraa se, että:

1) Lenin käyttää sanaa puolueen **diktatuuri** ei tämän sanan täsmällisessä merkityksessä („valta, joka nojautuu väkivaltaan“), vaan kuvannollisessa mielessä, siinä mielessä, että johto kuuluu jakamattomasti sille;

2) ken samaistaa puolueen johdon proletariaatin **diktatuurin** kanssa, hän vääristelee Leniniä, totuudenvastaisesti selittää puolueella olevan väkivallan tehtäviä työväenluokkaan nähden kokonaisuudessaan;

3) ken selittää puolueelle kuuluvan sille vieraita väkivallan tehtäviä koko työväenluokkaan nähden, hän rikkoo etujoukon ja luokan, puolueen ja proletariaatin välisten oikeiden suhteiden alkeellisia vaatimuksia.

Näin olemme tulleet välittömästi kysymykseen keskinäissuhteista puolueen ja luokan välillä, puolueen jäsenten ja puolueeseen kuulumattomien välillä työväenluokan sisällä.

Lenin määrittelee nämä keskinäissuhteet „keskinäiseksi luottamukseksi * työväenluokan etujoukon ja työläisjoukkojen välillä“ (kts. XXVI osa, s. 235).

Mitä se merkitsee?

Se merkitsee ensiksi sitä, että puolueen täytyy kuunnella herkästi joukkojen ääntä, sen täytyy suhtautua tarkkaavaisesti joukkojen vallankumoukselliseen vaistoon, sen täytyy tutkia joukkojen käytännöllistä taistelua, tarkistaen tämän perusteella, onko sen oma politiikka oikea, että sen täytyy siis ei ainoastaan opettaa joukkoja, vaan myöskin ottaa oppia joukoilta.

Se merkitsee toiseksi sitä, että puolueen täytyy päivä päivältä valloittaa itselleen proletaaristen joukkojen luottamus, että sen täytyy politiikallaan ja työllään hankkia itselleen joukkojen kannatus, että se ei saa komennella, vaan sen täytyy ennen kaikkea vakuuttaa, tehdä joukoille helpommaksi tulla omasta kokemuksestaan tuntemaan puolueen politiikan olevan oikeaa, sen täytyy siis olla luokkansa ohjaaja, johtaja ja opettaja.

Näiden ehtojen rikkominen merkitsee oikeiden keskinäissuhteiden rikkomista etujoukon ja luokan välillä, „keskinäisen luottamuksen“ horjuttamista, luokka- ja puoluekurin horjuttamista.

„Nykyään varmaankin jo melkein jokainen näkee“, sanoo Lenin, „että bolshevikit eivät olisi voineet pysyä vallassa edes

* Alleviivaus minun. J. St.

2¹/₂ kuukautta, puhumattakaan 2¹/₂ vuodesta, ilman mitä ankarinta ja todella rautaista kuria puolueessamme, ilman sen mitä täydellisintä ja uhrautuvaisinta kannatusta työväenluokan koko joukon taholta*, s.o. kaiken sen taholta, mitä työväenluokassa on ajattelevaa, rehellistä, uhrautuvaa, vaikutusvaltaista, kykenevää johtamaan takapajuisia kerroksia ja innostamaan ne mukansa" (kts. XXV osa, s. 173).

„Proletariaatin diktatuuri“, sanoo Lenin edelleen, „on sitkeää taistelua, veristä ja veretöntä, väkivaltaista ja rauhallista, sotilaallista ja taloudellista, kasvatuksellista ja hallinnollista, vanhan yhteiskunnan voimia ja perinteitä vastaan. Miljoonien ja kymmenien miljoonien ihmisten tottumuksen voima on kaikkein pelottavin voima. Ilman rautaista ja taistelussa karaistunutta puoluetta, ilman puoluetta, joka nauttii kaiken sen luottamusta, mitä kysymyksessäolevassa luokassa on rehellistä*, ilman puoluetta, joka kykenee seuraamaan joukkojen mielialaa ja vaikuttamaan siihen, on mahdotonta käydä sellaista taistelua menestyksellä“ (kts. XXV osa, s. 190).

Mutta miten puolue saavuttaa tämän luokan luottamuksen ja kannatuksen? Miten proletariaatin diktatuurille välttämätön työväenluokan rautainen kuri muodostuu, millä pohjalla se kasvaa?

Lenin sanoo siitä:

„Mikä pitää yllä proletariaatin vallankumouksellisen puolueen kuria? millä se tarkistetaan? millä sitä lujitetaan? Ensiksi-kin proletaarisen etujoukon tietoisuudella, sen uskollisuudella vallankumoukselle, sen kestävyydellä, uhrautuvaisuudella ja sankaruudella. Toiseksi sillä, että se pystyy ottamaan yhteyden, lähentymään ja, jos haluatte, määrättyyn asteeseen saakka sulautumaankin työtätekevien mitä laajimpiin joukkoihin*, ensi kädessä proletaarisiin, mutta myöskin ei-proletaarisiin työtätekeviin joukkoihin. Kolmanneksi sillä, että tämän etujoukon toteuttama poliittinen johto on oikea, että sen poliittinen strategia ja taktiikka ovat oikeat, ehdolla, että mitä laajimmat joukot tule-

* Alleviivaus minun. J. St.

vat omasta kokemuksestaan vakuuttuneiksi siitä, että se on oikea. Ilman näitä ehtoja ei voida saada aikaan kuria vallankumouksellisessa puolueessa, joka pystyy todella olemaan edistyneimmän luokan puolue, luokan, jonka on kukistettava porvaristo ja muutettava koko yhteiskunta. Ilman näitä ehtoja kurin luomisyritykset raukenevat ehdottomasti tyhjiin, muuttuvat fraasiksi, irvikuvaksi. Mutta toisaalta nämä ehdot eivät voi syntyä kerralla. Ne luodaan vain pitkäaikaisella työllä, raskailla kokemuksilla; niiden luomista helpottaa vain oikea vallankumouksellinen teoria, joka myöskään ei ole dogmi, vaan muodostuu lopullisesti vasta kiinteässä yhteydessä todellisen joukkoliikkeen ja todellisen vallankumousliikkeen käytännön kanssa“ (kts. XXV osa, s. 174).

Ja edelleen:

„Voiton saamiseksi kapitalismista vaaditaan oikeaa keskinäistä suhdetta johtavan, kommunistisen puolueen, vallankumouksellisen luokan, proletariaatin, ja joukon, s.o. kaikkien työtätekevien ja riistettyjen välillä. Ainoastaan kommunistinen puolue, jos se todella on vallankumouksellisen luokan etujoukko, jos siihen kuuluvat kaikki luokan parhaat edustajat, jos se muodostuu sitkeän vallankumoustaistelun kokemuksissa valistuneista ja karaituneista täysin tietoisista ja uhrautuvista kommunisteista, jos tämä puolue on kyennyt sitomaan itsensä erottamattomasti luokansa koko elämään ja luokansa välityksellä riistettyjen suureen joukkoon sekä hankkinut tämän luokan ja tämän joukon täyden luottamuksen *, vain sellainen puolue kykenee johtamaan proletariaattia mitä säälimättömmässä, ratkaisevassa, viimeisessä taistelussa kapitalismin kaikkia voimia vastaan. Toisaalta ainoastaan sellaisen puolueen johdolla proletariaatti kykenee panemaan liikkeelle vallankumouksellisen rynnistyksensä koko väkevyyden, tekemään tyhjäksi kiertämättömästi ilmenevän haluttomuuden ja osittaisen vastarinnan kapitalismin turmeleman työläisaristokratian vähälukuisen vähemmistön, tradeunionistisen liikkeen ja osuustoiminnan vanhojen johtajien y.m. taholta, — kykenee panemaan liikkeelle koko voimansa, joka itse kapitalistisen yhteis-

* Alleviivaus minun. J. St.

kunnan taloudellisen rakenteen vuoksi on verrattomasti suurempi kuin sen lukumäärällinen osuus väestössä“ (kts. XXV osa, s. 315).

Näistä lainauksista seuraa, että:

1) puolueen arvovalta ja rautainen kuri työväenluokan keskuudessa, jotka ovat välttämättömät proletariaatin diktatuuria varten, eivät rakennu pelolle eivätkä puolueen „rajoittamattomille“ oikeuksille, vaan työväenluokan luottamukselle puolueeseen, puolueen kannatukselle työväenluokan taholta;

2) työväenluokan luottamusta puolueeseen ei saatuteta kerralla eikä väkivallalla työväenluokkaa kohtaan, vaan puolueen pitkäaikaisella työllä joukkojen keskuudessa, puolueen oikealla politiikalla, puolueen taidolla saada joukot omasta kokemuksestaan vakuuttumaan siitä, että puolueen politiikka on oikea, puolueen taidolla hankkia itselleen työväenluokan kannatus ja johtaa työväenluokan joukkoja;

3) ilman puolueen oikeaa, joukkojen taistelukokemuksella vahvistettua politiikkaa ja ilman työväenluokan luottamusta ei ole eikä voi olla todellista puolueen johtoa;

4) puoluetta ja sen johtoa, jos puolue nauttii luokan luottamusta ja jos tämä johto on todellista johtoa, ei voida asettaa proletariaatin diktatuurin vastakohtaksi, sillä ilman työväenluokan luottamusta nauttivan puolueen johtoa (puolueen „diktatuuria“) ei edes jossain määrin kestävä proletariaatin diktaattori ole mahdollinen.

Ilman näitä ehtoja puolueen arvovalta ja rautainen kuri työväenluokan keskuudessa ovat joko tyhjää puhetta tai pöyhkeilyä ja seikkailua.

Ei saa asettaa proletariaatin diktatuuria ja puolueen johtoa („diktatuuria“) vastakkain. Sitä ei saa tehdä, koska puolueen johto on pääasia proletariaatin diktatuurissa, jos tarkoitetaan vähänkään kestäväää ja täydellistä diktatuuria eikä sellaista kuin esimerkiksi Pariisin Kommuuni, joka oli epätäydellistä ja heikkoa diktatuuria. Sitä ei saa tehdä, sillä proletariaatin diktatuuri ja puolueen johto ovat niin sanoaksemme samalla työlinjalla, toimivat samaan suuntaan.

„Jo yksin kysymyksen asetus“, sanoo Lenin, „puolueen diktatuuri vaiko luokan diktatuuri? johtajien diktatuuri (puolue) vaiko joukkojen diktatuuri (puolue)?“ on todistuksena aivan uskomattomasta ja auttamattomasta ajatuksen sekavuudesta... Kaikille on tunnettua, että joukot jakaantuvat luokkiin... että luokkia johtavat tavallisesti ja ainakin nykyisissä sivistysmaissa useimmiten poliittiset puolueet; — että poliittisia puolueita johtavat — se on yleinen sääntö — tavallisesti enemmän tai vähemmän vakiintuneet ryhmät, jotka muodostuvat arvovaltaisimmista, vaikutusvaltaisimmista, kokeneimmista, kaikkein vastuunalaisimpiin tehtäviin valituista henkilöistä, joita sanotaan johtajiksi... Kun puheissa mennään niin pitkälle, että... asetetaan vastakkain yleensä joukkojen diktatuuri ja johtajien diktatuuri, niin se on naurettavaa järjettömyyttä ja typeryyttä“ (kts. XXV osa, s. 187 ja 188).

Se on aivan oikein. Mutta tuo oikea ajatus lähtee siitä edellytyksestä, että etujoukon ja työläisjoukkojen, puolueen ja luokan välillä vallitsevat oikeat keskinäiset suhteet. Se lähtee siitä olettamuksesta, että etujoukon ja luokan keskinäiset suhteet pysyvät niin sanoaksemme normaalina, pysyvät „keskinäisen luottamuksen“ rajoissa.

Mutta entä jos oikeat keskinäissuhteet etujoukon ja luokan välillä, jos „keskinäisen luottamuksen“ suhteet puolueen ja luokan välillä ovat rikkoutuneet?

Entä jos puolue itse alkaa tavalla tai toisella asettaa itsensä luokan vastakohtaksi, rikkoen puolueen ja luokan välisten oikeiden keskinäissuhteiden perusteita, rikkoen „keskinäisen luottamuksen“ perusteita?

Ovatko tällaiset tapaukset yleensä mahdollisia?

Kyllä, ne ovat mahdollisia.

Ne ovat mahdollisia:

1) jos puolue alkaa perustaa arvovaltaansa joukkojen keskuudessa ei omalle työlleen ja joukkojen luottamukselle, vaan „rajoittamattomille“ oikeuksilleen;

2) jos puolueen politiikka on ilmeisesti väärää, mutta puolue ei tahdo tarkistaa eikä korjata virhettään;

3) jos puolueen politiikka on yleispiirtein oikeata, mutta joukot eivät ole vielä valmiit sitä omaksumaan eikä puolue tahdo tai ei osaa odottaa antaakseen joukoille mahdollisuuden omien kokemustensa perusteella vakuuttua siitä, että puolueen politiikka on oikea, ja jos se yrittää väkisin tyrkyttää politiikkaansa joukoille.

Puolueemme historia tarjoaa koko joukon tällaisia tapauksia. Eri ryhmät ja fraktiot puolueessamme ovat kaatuneet ja hajonneet siksi, että ne ovat rikkoneet jotain näistä kolmesta ehdosta ja toisinaan jopa kaikkia näitä ehtoja.

Mutta tästä seuraa, että proletariaatin diktatuurin ja puolueen „diktatuurin“ (johdon) vastakkain asettamista ei voida pitää oikeana vain siinä tapauksessa:

1) jos puolueen diktatuurilla työväenluokkaan nähden ei tarkoiteta diktaturia tämän sanan var-

sinaisessa merkityksessä („valta, joka nojautuu väkivaltaan“), vaan puolueen johtoa, joka sulkee pois väkivallan koko työväenluokkaa kohtaan, sen enemmistöä kohtaan, niinkuin Lenin juuri sen käsittääkin;

2) jos puolueella on edellytykset olla todellinen luokan johtaja, s.o. jos puolueen politiikka on oikea, jos tämä politiikka vastaa luokan etuja;

3) jos luokka, jos luokan enemmistö hyväksyy tämän politiikan, omaksuu sen, vakuuttuu puolueen toiminnan avulla siitä, että tämä politiikka on oikea, luottaa puolueeseen ja kannattaa sitä.

Näiden ehtojen rikkominen aiheuttaa pakostakin ristiriidan puolueen ja luokan välillä, niiden irtautumisen toisistaan, niiden asettumisen toinen toistaan vastaan.

Voidaanko luokalle tyrkyttää väkisin puolueen johtoa? Ei, ei voida. Joka tapauksessa ei sellainen johto voi olla kovinkaan pitkäaikaista. Jos puolue tahtoo pysyä proletariaatin puolueena, niin sen pitää tietää, että se on ennen kaikkea ja pääasiassa työväenluokan ohjaaja, johtaja ja opettaja. Me emme voi unohtaa, mitä Lenin tästä asiasta sanoi kirjassaan „Valtio ja vallankumous“:

„Kasvattaessaan työväenpuoluetta marxilaisuus kasvattaa proletariaatin etujoukkoa kykeneväksi ottamaan vallan ja johtamaan koko kansan sosialismiin, suuntaamaan ja luomaan uuden järjestelmän, olemaan kaikkien työtätekevien ja riistettyjen opettajana, ohjaajana ja johtajana* niiden järjestäessä yhteiskunnallista elämäänsä ilman porvaristoa ja porvaristoa vastaan“ (kts. XXI osa, s. 386).

* Alleviivaus minun. J. St.

Voidaanko puoluetta pitää todellisena luokan johtajana, jos sen politiikka on väärä, jos sen politiikka törmää vastakkain luokan etujen kanssa? Ei tietenkään. Jos puolue tahtoo pysyä johtajana, niin sen pitää sellaisissa tapauksissa tarkistaa politiikkansa, sen pitää oikaista politiikkansa, sen pitää tunnustaa virheensä ja korjata se. Tämän väitteen todistamiseksi voitaisiin vedota vaikkapa sellaiseen tosiasiaan puolueemme historiasta kuin elintarvikeyliäämien luovutusvelvollisuuden kumoamisen kauteen, jolloin työläis- ja talonpoikaisjoukot olivat ilmeisen tyytymättömiä politiikkaamme ja jolloin puolue ryhtyi, ryhtyi avoimesti ja rehellisesti tarkistamaan tätä politiikkaa. Lenin sanoi silloin puolueen X edustajakokouksessa elintarvikeyliäämien luovutusvelvollisuuden kumoamisesta ja uuden talouspolitiikan käyttöönottamisesta:

„Me emme saa yrittää salata mitään, vaan meidän on sanottava suoraan, että talonpoikaisto on tyytymätön siihen suhteiden muotoon, mikä meillä on sen kanssa muodostunut, että se ei halua tätä tällaista suhteiden muotoa eikä tule enää siten toimeen. Se on kiistämätöntä. Tuo sen tahto on ilmennyt selvästi. Se on työtätekevän väestön valtaviin joukkojen tahto. Meidän on otettava se huomioon, ja me olemme kyllin selväjärkisiä poliitikkoja sanoaksemme suoraan: **ottakaamme ja tarkistakaamme politiikkamme talonpoikaiston suhteen**“* (kts. XXVI osa, s. 238).

Voidaanko katsoa, että puolueen pitää ottaa itselleen aloite ja johto joukkojen ratkaisevien esiintymisten järjestämisessä pelkästään sillä perusteella, että sen politiikka on yleensä oikea, jos tämä politiikka ei vielä saa luokan puolelta luottamusta ja kannatusta, sanokaamme, luokan poliittisen takapa-

* Alleviivaus minun. J. St.

juisuuden vuoksi, jos puolueen ei ole vielä onnistunut saada luokkaa vakuuttumaan siitä, että sen politiikka on oikea, esimerkiksi sen takia, että tapahtumat eivät vielä ole kypsyneet ratkaisuunsa? Ei, ei voida. Jos puolue tahtoo olla todellinen johtaja, niin sen pitää näissä tapauksissa osata odottaa, sen pitää saada joukot vakuuttumaan siitä, että sen politiikka on oikea, sen pitää auttaa joukkoja vakuuttumaan niiden oman kokemuksen perusteella siitä, että puolueen politiikka on oikea.

„Ellei vallankumouksellisella puolueella“, sanoo Lenin, „ole puolellaan enemmistöä vallankumouksellisten luokkien etumaisissa joukko-osastoissa ja maassa, niin ei voi olla puhuttakaan kapinasta“ (kts. XXI osa, s. 282).

„Vallankumous ei ole mahdollinen ilman työväenluokan enemmistön mielipiteiden muuttumista, ja tämän muutoksen saa aikaan joukkojen poliittinen kokemus“ (kts. XXV osa, s. 221).

„Proletaarinen etujoukko on aatteellisesti vallattu. Se on pääasia. Ilman sitä ei voida ottaa ensimmäistäkään askelta voittoa kohden. Mutta siitä on vielä aika pitkä matka voittoon. Pelkällä etujoukolla ei voida voittaa. Pelkän etujoukon heittäminen ratkaisevaan taisteluun ennenkuin koko luokka, ennenkuin laajat joukot ovat asettuneet joko suoranaisesti auttamaan etujoukkoa tai ainakin suojelemaan puolueettomuuden kannalle sen suhteen ja tulleet täysin kykenemättömiksi auttamaan sen vihollista, ei olisi ainoastaan typeryyttä, vaan myöskin rikos. Mutta jotta todella koko luokka, jotta todella laajat työtätekevät ja pääoman sortamat joukot tulisivat tälle kannalle, siihen ei riitä pelkkä propaganda, pelkkä agitatio. Siihen tarvitaan näiden joukkojen omakohtaista poliittista kokemusta“ (kts. sama, s. 228).

Tunnettua on, että puolueemme menetteli juuri näin Leninin Huhtikuun teesien ja Lokakuun kapinan välisenä aikana vuonna 1917. Ja se voitti kapinassa juuri siksi, että se menetteli näiden Leninin ohjeiden mukaisesti.

Tällaiset ovat pääpiirteissään etujoukon ja luokan välisten oikeiden keskinäissuhteiden ehdot.

Mitä merkitsee johtaminen, jos puolueen politiikka on oikea eikä oikeita suhteita etujoukon ja luokan välillä rikota?

Johtaminen näillä ehdoilla merkitsee taitoa saada joukot vakuuttamaan siitä, että puolueen politiikka on oikea, taitoa esittää ja toteuttaa sellaisia tunnuk-sia, jotka tuovat joukkoja puolueen kannalle ja aut-tavat niitä havaitsemaan omasta kokemuksestaan puolueen politiikan oikeaksi, taitoa kohottaa joukot puolueen tietoisuustasolle ja saada siten taatuksi joukkojen kannatus ja valmeus ratkaisevaan taiste-luun.

Siksi vakuuttamisen menetelmä on puolueen pää-menetelmä työväenluokan johtamisessa.

„Jos me nyt Venäjällä“, sanoo Lenin, „2½ vuoden aikana Venäjän ja Ententen porvaristosta saamiemme ennenkuulumatto-mien voittojen jälkeen asettaisimme ammattiliittoihin liittymisen ehdoksi „diktatuurin tunnustamisen“, niin me tekisimme typeryy-den, tärvelisimme vaikutusvaltaamme joukkoihin, auttaisimme menshevikkejä. Sillä kommunistien koko tehtävä on osata saada takapajuiset vakuuttuneiksi, osata tehdä työtä heidän keskuu-nessaan eikä eristäytyä heistä keksityillä lapsellisen „vasemmis-tolaisilla“ tunnuksilla“ (kts. XXV osa, s. 197).

Tätä ei tietenkään pidä käsittää siten, että puo-lueen pitäisi saada kaikki työläiset viimeistä miestä myöten vakuuttuneiksi, että vasta sitten voitaisiin ryhtyä tekoihin, että vasta sen jälkeen voitaisiin aloittaa toiminta. Ei lainkaan! Tämä merkitsee vain sitä, että ennenkuin puolue ryhtyy ratkaiseviin poliittisiin tekoihin, sen täytyy pitkäaikaisella vallan-

kumouksellisella työllä taata itselleen työläisjoukkojen enemmistön kannatus, ainakin luokan enemmistön suopea puolueettomuus. Päinvastaisessa tapauksessa se Leninin lause, että työväenluokan enemmistön valtaaminen puolueen puolelle on voitokkaan vallankumouksen välttämätön ehto, olisi kaikkea sisältöä vailla.

Mutta miten on meneteltävä vähemmistön suhteen, jos se ei tahdo, jos se ei suostu vapaaehtoisesti alistumaan enemmistön tahtoon? Voiko puolue, täytyykö puolueen, kun sillä on enemmistön luottamus, pakottaa vähemmistö alistumaan enemmistön tahtoon? Kyllä, se voi ja sen täytyy. Johto turvataan joukkojen vakuuttamisen menettelytavalla, joka on puolueen tärkein menettelytapa joukkoihin vaikuttamisessa. Mutta tämä ei sulje pois, vaan edellyttää pakottamista, jos tämä pakottaminen perustuu työväenluokan enemmistön puolueelle antamaan luottamukseen ja kannatukseen, jos pakottamista käytetään vähemmistöä kohtaan sen jälkeen, kun enemmistö on saatu vakuuttuneeksi.

Pitäisi muistaa ne kiistat, joita ammattiliittoväitelyn aikana puolueessamme käytiin tästä asiasta. Missä oli silloin opposition virhe, Liikennetyöläisten liiton Keskuskomitean²³ virhe? Eikö se ollut siinä, että oppositio piti silloin mahdollisena pakottamista? Ei, ei siinä. Opposition virhe oli silloin siinä, että vaikka se ei saanut enemmistöä vakuuttuneeksi siitä, että sen oma kanta oli oikea, vaikka se oli menettänyt enemmistön luottamuksen, se alkoi silti käyttää pakottamista, alkoi vaatia enemmistön luottamusta nauttivien henkilöiden „ravistelemista“.

Puheessaan ammattiliitoista Lenin sanoi silloin puolueen X edustajakokouksessa:

„Sitä varten, että saataisiin aikaan keskinäiset suhteet, keskinäinen luottamus työväenluokan etujoukon ja työläisjoukkojen välillä, sitä varten, jos Liikennetyöläisten liiton Keskuskomitea teki virheen... oli tuo virhe oikaistava. Mutta kun tätä virhettä aletaan puolustella, niin siitä tulee poliittisen vaaran lähde. Ellei täytettäisi demokratian mielessä mahdollisimman paljoa niistä mielialoista, joita Kutuzov täällä ilmaisee, niin joutuisimme poliittiseen romahdukseen. Meidän täytyy ennen kaikkea vakuuttaa ja sitten pakottaa. Meidän täytyy hinnalla millä tahansa ensin vakuuttaa ja sitten pakottaa*. Me emme kyenneet saamaan laajoja joukkoja vakuuttuneiksi ja olemme rikkoneet etujoukon oikean suhteen joukkoihin“ (kts. XXVI osa, s. 235).

Samaa sanoo Lenin kirjasessaan „Ammattiliitoista“²⁴:

„Silloin me olemme oikein ja menestyksellisesti käyttäneet pakottamista, kun olemme ensin kyenneet laskemaan sille vakauksen perustan“ (kts. sama, s. 74).

Ja se on aivan oikein. Sillä ilman näitä ehtoja ei mikään johto ole mahdollinen. Sillä vain tällä tavalla voidaan taata toiminnan yhtenäisyys puolueessa, kun on puhe puolueesta, ja luokan toiminnan yhtenäisyys, kun puhe on luokasta kokonaisuudessaan. Ilman sitä pääsee vallalle hajaannus, horjunta, rappeutuminen työväenluokan keskuudessa.

Tällaiset ovat pääpiirteissään puolueen oikean johdon perusteet työväenluokkaan nähden.

Kaikki muunlainen käsitys johtamisesta on syndikalismia, anarkismia, byrokratismia, mitä tahansa, mutta ei bolshevismia, ei leninismia.

* Alleviivaus minun. J. St.

Ei saa asettaa vastakkain proletariaatin diktatuuria ja puolueen johtoa („diktatuuria“), jos on olemassa oikeat suhteet puolueen ja työväenluokan välillä, etujoukon ja työläisjoukkojen välillä. Mutta tästä seuraa, että sitä vähemmän saa puoluetta samaistaa työväenluokan kanssa, puolueen johtoa („diktatuuria“) työväenluokan diktatuurin kanssa. Sillä perusteella, että puolueen „diktatuuria“ ei saa asettaa vastakkain proletariaatin diktatuurin kanssa, on Sorin tullut siihen väärään johtopäätökseen, että **„proletariaatin diktatuuri on puolueemme diktatuuria“**.

Mutta Lenin ei puhu ainoastaan siitä, että tällainen vastakkain asettaminen ei ole sallittua. Hän puhuu samalla siitä, että ei ole sallittua asettaa vastakkain „joukkojen diktatuuria ja johtajien diktatuuria“. Olisiko meidän ehkä tällä perusteella samaistettava johtajien diktatuuri ja proletariaatin diktatuuri? Jos mentäisiin tälle tielle, niin meidän pitäisi sanoa, että **„proletariaatin diktatuuri on johtajiemme diktatuuria“**. Juuri tähän typeryyteen puolueen „diktatuurin“ ja proletariaatin diktatuurin samaistamisen politiikka oikeastaan viekin...

Miten on tässä suhteessa Zinovjevin laita?

Zinovjev on itse asiassa samalla puolueen „diktatuurin“ ja proletariaatin diktatuurin samaistamisen kannalla kuin Sorinkin, kuitenkin sillä erotuksella, että Sorin ilmaisee ajatuksensa suoremmin ja selvemmin, mutta Zinovjev „kiemurtelee“. Vakuuttuaksemme siitä riittää, kun otamme vaikkapa seuraavan kohdan Zinovjevin kirjasta „Leninismi“:

„Mitä on“, sanoo Zinovjev, „Neuvostoliitossa vallitseva järjestelmä sen luokkasisällön kannalta katsoen? Se on proletariaa-

tin diktatuuria. Mikä on välitön vallan vieteri Neuvostoliitossa? Kuka toteuttaa työväenluokan valtaa? Kommunistinen puolue! Tässä mielessä meillä * on puolueen diktatuuri. Mikä on juridinen vallan muoto Neuvostoliitossa? Mikä on se uusi valtiojärjestelmän tyyppi, jonka Lokakuun vallankumous on luonut? Se on neuvostojärjestelmä. Nämä kaksi asiaa eivät ole lainkaan ristiriidassa keskenään“.

Se, että nämä kaksi asiaa eivät ole ristiriidassa keskenään, on tietysti totta, jos puolueen diktatuurilla työväenluokkaan nähden kokonaisuudessaan ymmärretään puolueen johtoa. Mutta miten voidaan **tällä perusteella** asettaa yhtäläisyysmerkki proletariaatin diktatuurin ja puolueen „diktatuurin“ välille, neuvostojärjestelmän ja puolueen „diktatuurin“ välille? Lenin samaisti neuvostojärjestelmän proletariaatin diktatuurin kanssa, ja hän oli oikeassa, sillä Neuvostot, **meidän** Neuvostomme, ovat järjestö, joka liittää työtätekevät joukot proletariaatin ympärille johdon kuuluessa puolueelle. Mutta milloin, missä paikassa, missä teoksessaan Lenin on asettanut yhtäläisyysmerkin puolueen „diktatuurin“ ja proletariaatin diktatuurin välille, puolueen „diktatuurin“ ja neuvostojärjestelmän välille, niinkuin Zinovjev nyt tekee? Proletariaatin diktatuurin kanssa ei ole ristiriidassa puolueen johto („diktatuuri“) eikä myöskään johtajien toteuttama johto („diktatuuri“). Olisiko meidän ehkä **tällä perusteella** julistettava, että maamme on proletariaatin diktatuurin maa, se on puolueen diktatuurin maa, se on johtajien diktatuurin maa? Ja juuri tähän typeryyteen vie se puolueen „diktatuurin“

* Alleviivaus minun. J. St.

ja proletariaatin diktatuurin samaistamisen „periaate“, jota Zinovjev salaviihkaa ja arkailleen noudattaa.

Leninin lukuisissa teoksissa olen onnistunut huomaamaan vain viisi tapausta, joissa Lenin ohimennen koskettelee kysymystä puolueen diktatuurista.

Ensimmäinen tapaus on väittely eserriä ja menševikkejä vastaan, jossa hän sanoo:

„Kun meitä syytetään yhden puolueen diktatuurista ja ehdotetaan, niinkuin olette kuulleet, yhteistä sosialistista rintamaa, niin me sanomme: „Niin, yhden puolueen diktatuuri! Olemme sen kannalla emmekä voi luopua tältä pohjalta, sillä tämä on se puolue, joka on vuosikymmenien kuluessa taistellen saavuttanut koko tehdas- ja teollisuusproletariaatin etujoukon aseman““ (kts. XXIV osa, s. 423).

Toinen tapaus on „Kirje työläisille ja talonpojille Koltshakista saadun voiton johdosta“, jossa hän sanoo:

„Talonpoikia pelotellaan (varsinkin menshevikit ja eserrät, kaikki, jopa „vasemmistolaisetkin“ heistä pelottelevat) „yhden puolueen diktatuurin“, bolshevikki-kommunistien puolueen diktatuurin pelättimellä.

Koltshakin esimerkistä talonpojat ovat oppineet olemaan pelkäämättä pelätintä.

Joko tilanherrojen ja kapitalistien diktatuuri (s.o. rautainen valta) tahi työväenluokan diktatuuri“ (kts. XXIV osa, s. 436).

Kolmas tapaus on Leninin puhe Kommunistisen Internationalen II kongressissa, väittely Tenneria vastaan. Tuosta puheesta olen ylempänä esittänyt lainauksen*.

Neljäs tapaus on muutamia rivejä kirjasessa „„Vasemmistolaisuus“ lastentautina kommunismissa“. Asianomaiset lainaukset on jo esitetty ylempänä**.

* Kts. tämä osa, s. 39—40. *Toim.*

** Kts. sama, s. 46—47, 47—48, 50, 54, 55. *Toim.*

Ja viides tapaus on III Lenin-kokoelmassa julkaistu kaavion luonnos proletariaatin diktatuurista, jossa on alaotsikko „Yhden puolueen diktatuuri“ (kts. „Leninski Sbornik“ III, s. 497).

On mainittava, että kahdessa tapauksessa viidestä, viimeisessä ja toisessa tapauksessa, Lenin asettaa sanat „yhden puolueen diktatuuri“ lainausmerkkeihin, ilmeisesti korostaen tämän sanonnan epätäsmällistä, kuvannollista merkitystä.

Niinikään on mainittava, että kaikissa näissä tapauksissa Lenin käsitti „puolueen diktatuurilla“ diktatuuria („rautainen valta“) „tilanherroihin ja kapitalisteihin“ nähden, eikä työväenluokkaan nähden, vastoin Kautskyn ja kumpp. parhaavia sepuksia.

Kuvaavaa on, että yhdessäkään Leninin teoksessa, ei tärkeimmissä eikä toisarvoisissa, joissa hän käsittelee proletariaatin diktatuuria ja puolueen tehtäviä proletariaatin diktatuurin järjestelmässä tahi vain mainitseekin niistä, ei ole viittaustakaan siihen, että „proletariaatin diktatuuri on puolueemme diktatuuria“. Päinvastoin, näiden teosten jokainen sivu, jokainen rivi sotii tällaista määritelmää vastaan (kts. „Valtio ja vallankumous“, „Proletaarinen vallankumous ja luopio Kautsky“, „„Vasemmistolaisuus“ lastentautina kommunismissa“ j.n.e.).

Vieläkin kuvaavampaa on, että Kommunistisen Internationalen II kongressin teeseissä²⁵ poliittisen puolueen merkityksestä, jotka on laadittu Leninin välittömän ohjauksen alaisina ja joihin Lenin vetosi usein puheissaan puolueen merkityksen ja tehtävien oikean määrittelyn esikuvana, — me emme löydä

ainoatakaan, kirjaimellisesti ainoatakaan sanaa puolueen diktatuurista.

Mitä tämä kaikki osoittaa?

Sitä, että:

a) Lenin ei pitänyt sanontaa „puolueen diktatuuri“ moitteettomana, täsmällisenä, minkä vuoksi se esiintyy Leninin teoksissa erittäin harvoin ja on toisinaan asetettu lainausmerkkeihin;

b) niissä harvoissa tapauksissa, joissa Leninin oli pakko väittelyssä vastustajien kanssa puhua puolueen diktatuurista, hän puhui tavallisesti „yhden puolueen diktatuurista“, s.o. siitä, että meidän puolueemme on vallassa yksin, että se ei jaa valtaa muiden puolueiden kanssa, jolloin hän aina selitti, että puolueen diktatuurilla työväenluokkaan nähden on ymmärrettävä puolueen johtoa, sen johtotehtävää;

c) kaikissa niissä tapauksissa, joissa Lenin piti tarpeellisena tieteellisesti määritellä puolueen merkityksen proletariaatin diktatuurin järjestelmässä, hän puhui ainoastaan puolueen johtotehtävästä työväenluokkaan nähden (ja näitä tapauksia on tuhansia);

d) juuri siksi ei Lenin „arvannut“ ottaa tärkeimpään päätöslauselmaan puolueen merkityksestä — tarkoitan Kommunistisen Internationalen II kongressin päätöslauselmaa — sanontaa „puolueen diktatuuri“;

e) leninismien kannalta katsoen väärässä ja poliittisesti lyhytnäköisiä ovat ne toverit, jotka samaistavat tai yrittävät samaistaa puolueen „diktatuurin“ ja siis myöskin „johtajien diktatuurin“ proletariaatin diktatuurin kanssa, sillä he rikkovat täten etujoukon ja luokan välisten oikeiden keskinäissuhteiden ehtoja.

En edes puhukaan siitä, että sanonta „puolueen diktatuuri“, jos sitä käytetään ilman ylempänä mainittuja varauksia, voi synnyttää koko joukon vaaroja ja poliittisia haittoja käytännöllisessä työssämme. Tällä sanonnalla, jos sitä käytetään ilman varauksia, ikäänkuin kuiskataan:

a) **puolueettomille joukoille:** älkää rohjetko sanoa vastaan, älkää rohjetko järkeillä, sillä puolue on kaikivoipa, sillä meillä on puolueen diktatuuri;

b) **puoluekaadereille:** toimikaa rohkeammin, puristakaa lujemmin, voitte olla kuuntelemattakin puolueettomien joukkojen ääntä, — meillä on puolueen diktatuuri;

c) **puolueen huippukerroksille:** voitte sallia itsellenne jonkinlaista omahyväisyyden ylellisyyttä, voittepa vielä pöyhkeilläkin, sillä meillä on puolueen diktatuuri ja „siis“ myöskin johtajien diktatuuri.

On paikallaan huomauttaa näistä vaaroista juuri nyt, joukkojen poliittisen aktiivisuuden nousun kautena, jolloin puolueen tahto kuunnella tarkasti joukkojen ääntä on meille erikoisen suuriarvoinen, jolloin joukkojen tarpeiden herkkä huomioonottaminen on puolueemme perusohjeena, jolloin puolueelta vaaditaan erikoista harkitsevaisuutta ja erikoista joustavuutta politiikassa, jolloin pöyhkeilemisen vaara on yksi puoluetta uhkaavia kaikkein vakavimpia vaaroja joukkojen oikeassa johtamistyössä.

Ei voida olla muistamatta Leninin kultaisia sanoja, jotka hän lausui puolueemme XI edustajakokouksessa:

„Kansan joukossa me (kommunistit. J. St.) olemme vain pirsra meressä, ja me voimme hallita ainoastaan silloin, kun oikein ilmaisemme sen, mitä kansa ajattelee. Ilman tätä ei kommunisti-

nen puolue voi johtaa proletariaattia eikä proletariaatti voi johtaa joukkoja, ja koko koneisto luhistuu" (kts. XXVII osa, s. 256).

„On oikein ilmaistava se, mitä kansa ajattelee“,— tämä juuri onkin se välttämätön ehto, joka takaa puolueelle kunniakkaan osuuden johtavana perusvoimana proletariaatin diktatuurin järjestelmässä.

VI

KYSYMYKSIÄ SOSIALISMIN VOITOSTA YHDESSÄ MAASSA

Kirjasessa „Leninisin perusteista“ (toukokuu 1924, ensimmäinen painos) on kaksi määritelmää kysymyksestä sosialismin voitosta yhdessä maassa. Ensimmäinen määritelmä kuuluu:

„Ennen pidettiin mahdottomana vallankumouksen voittoa yhdessä maassa, olettaen, että voiton saavuttamiseksi porvaristosta on välttämätön kaikkien edistyneimpien maiden tai ainakin useimpien sellaisten maiden proletaarien yhteinen esiintyminen. Nykyään ei tämä käsitys enää vastaa todellisuutta. Nyt on otettava lähtökohdaksi sellaisen voiton mahdollisuus, sillä eri kapitalistimaiden epätasainen ja hyppäyksittäin tapahtuva kehitys imperialismin oloissa, katastrofimaisten, kiertämättömiin sotiin johtavien ristiriitojen kehittyminen imperialismin sisällä, vallankumouksellisen liikkeen kasvu maailman kaikissa maissa — tämä kaikki vie ei ainoastaan proletariaatin voiton mahdollisuuteen, vaan sen välttämättömyyteenkin erillisissä maissa“ (kts. „Leninisin perusteista“²⁶).

Tämä määritelmä on aivan oikea eikä kaipaa kommentaareja. Se on tähdätty sosialidemokraattien teoriaa vastaan, jotka pitävät utopiana vallan ottamista proletariaatin käsiin yhdessä maassa ilman samaan

aikaan tapahtuvaa voitokasta vallankumousta muissa maissa.

Mutta kirjassessa „Leninisin perusteista“ on vielä toinenkin määritelmä. Siinä sanotaan:

„Mutta porvariston vallan kukistaminen ja proletariaatin vallan pystyttäminen yhdessä maassa ei vielä merkitse sosialismin täydellisen voiton turvaamista. Sotalismin päätehtävä — sotalistisen tuotannon järjestäminen — on vielä edessä. Voidaanko tämä tehtävä ratkaista, voidaanko päästä sotalismin lopulliseen voittoon yhdessä maassa ilman muutamien edistyneimpien maiden proletaarien yhteisiä ponnistuksia? Ei, ei voida. Porvariston kukistamiseen riittää yhden maan ponnistukset, — sen osoittaa meille vallankumouksemme historia. Sotalismin lopullista voittoa varten, sotalistisen tuotannon järjestämistä varten eivät enää riitä yhden maan, varsinkaan sellaisen talonpoikaismaan kuin Venäjän ponnistukset, sitä varten tarvitaan muutamien edistyneimpien maiden proletaarien ponnistuksia“ (kts. „Leninisin perusteista“, ensimmäinen painos 27).

Tämä toinen määritelmä oli suunnattu leninisin arvostelijain väitteitä vastaan, trotskilaisia vastaan, jotka sanoivat, että proletariaatin diktatuuri yhdessä maassa ei voi „pitää puoliaan vanhoillista Eurooppaa vastaan“, jos ei ole saatu voittoja muissa maissa.

Sikäli — mutta vain sikäli — tuo määritelmä oli silloin (toukokuussa 1924) riittävä, ja siitä oli epäilemättä määrättyä hyötyä.

Mutta sittemmin, kun leninisin arvosteleminen tältä osaltaan oli puolueessa jo voitettu ja kun päiväjärjestykseen tuli uusi kysymys, kysymys täydellisen sotalistisen yhteiskunnan rakentamisen mahdollisuudesta meidän maamme voimilla ilman ulkoapain tulevaa apua, tuo toinen määritelmä osoit-

tautui jo ilmeisesti riittämättömäksi ja sentähden vääräksi.

Missä on tuon määritelmän puutteellisuus?

Sen puutteellisuus on siinä, että se kytkee yhdeksi kysymykseksi kaksi eri kysymystä: kysymyksen sosialismin rakentamisen **mahdollisuudesta** yhden maan voimilla, mihin on annettava myönteinen vastaus, ja kysymyksen siitä, voiko proletariaatin diktaatturin maa katsoa olevansa **täysin turvattu** interventiota vastaan ja siis vanhan järjestelmän palauttamista vastaan ilman vallankumouksen voittoa useissa muissa maissa, mihin on annettava kielteinen vastaus. En edes puhukaan siitä, että tuo määritelmä saattaa antaa aihetta ajatella, että sosialistisen yhteiskunnan järjestäminen yhden maan voimilla on mahdotonta, mikä ei tietenkään pidä paikkaansa.

Tämän perusteella minä muutin, korjasin tätä määritelmää kirjassani „Lokakuun vallankumous ja venäläisten kommunistien taktiikka“ (joulukuu 1924) jakaen tämän kysymyksen kahdeksi kysymykseksi: kysymykseksi **täysistä takeista porvarillisen järjestelmän palauttamista vastaan** ja kysymykseksi **täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentamisen mahdollisuudesta** yhdessä maassa. Siihen päästiin ensiksikin käsittelemällä „socialismin täyttä voittoa“ „täytenä takeena vanhan järjestelmän palauttamista vastaan“, mikä on mahdollinen ainoastaan „muuttamien maiden proletaarien yhteisten ponnistusten“ tietä, ja toiseksi julistamalla Leninin „Osuustoiminnasta“²⁸ nimisen kirjaseen perusteella sen kiistämättömän totuuden, että meillä on kaikki, mikä on välttämätöntä täydellisen sosialistisen yhteiskunnan

rakentamista varten (kts. „Lokakuun vallankumous ja venäläisten kommunistien taktiikka“)*.

Tämä uusi sanamuoto tulikin pohjaksi XIV puoluekonferenssin tunnetulle päätöslauselmalle „Kommunistisen Internationalen ja Venäjän Kommunistisen Puolueen (bolshevikkien) tehtävistä“²⁹, jossa käsitellään kysymystä sosialismin voitosta yhdessä maassa kapitalismin vakaantumisen yhteydessä (huhtikuu 1925) ja joka pitää sosialismin rakentamista meidän maamme voimilla mahdollisena ja välttämättömänä.

Se oli niinikään pohjana kirjaselleni „VKP(b):n XIV konferenssin työn yhteenvedoista“, joka julkaistiin heti XIV puoluekonferenssin jälkeen, toukokuussa vuonna 1925.

Solismin voittoa yhdessä maassa koskevan kysymyksen asettamisesta on tässä kirjasessa sanottu:

„Maassamme on olemassa kaksi ristiriitojen ryhmää. Ensimmäinen ristiriitojen ryhmä — sisäiset ristiriidat, joita on proletariaatin ja talonpoikaiston välillä (tässä on puhe sosialismin rakentamisesta yhdessä maassa. J. St.). Toinen ristiriitojen ryhmä — ulkoiset ristiriidat, joita on maamme, sosialismin maan, ja kaikkien muiden maiden, kapitalismin maiden, välillä (tässä on puhe sosialismin lopullisesta voitosta. J. St.)... „Ken sekoittaa ensimmäisen ristiriitojen ryhmän, jotka ovat täysin voitettavissa yhden maan ponnistuksilla, toiseen ristiriitojen ryhmään, joiden ratkaisemiseen tarvitaan useampien maiden proletariien yhteisiä ponnistuksia, hän tekee mitä karkeimman virheen leninismiä vastaan, hän on joko sekapää tai parantumaton opportunisti“ (kts. „VKP(b):n XIV konferenssin työn yhteenvedoista“³⁰).

* „Leninismin perusteista“ nimisen kirjasen seuraaviin painoksiin otettiin tämän kysymyksen uusi sanamuoto sen vanhan sanamuodon tilalle.

Kirjasessa sanotaan kysymyksestä sosialismin voitosta maassamme:

„Me voimme rakentaa sosialismin ja tulemme sen rakentamaan yhdessä talonpoikaiston kanssa, työväenluokan johdolla“... sillä „proletariaatin diktatuurin oloissa meillä on... kaikki, mikä on välttämätöntä täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentamiseksi ja voittaaksemme kaikki ja kaikenlaiset sisäiset vaikeudet, sillä me voimme ja meidän täytyy voittaa ne omin voimin“ (kts. sama ³¹).

Mutta sosialismin lopullisesta voitosta on siinä sanottu:

„Sosialismin lopullinen voitto on täysi tae interventioyrityksiä ja siis myös vanhan järjestelmän palauttamisyrityksiä vastaan, sillä vähänkään vakavalta kannalta otettava vanhan järjestelmän palauttamisyritys voi tapahtua ainoastaan silloin, kun se saa tuntuvaan tukea ulkoapäin, vain kansainvälisen pääoman tukieissa sitä. Sentähden vallankumouksemme tukeminen kaikkien maiden työläisten taholta ja semmitenkin näiden työläisten voitto vaikkapa vain muutamissa maissa on välttämätön ehto ensimmäisen voittaneen maan täydelliselle turvaamiselle interventio- ja restauratioyrityksiltä, välttämätön ehto sosialismin lopulliselle voitolle“ (kts. sama ³²).

Lienee selvä.

On tunnettua, että samassa hengessä on tätä kysymystä käsitelty kirjasessani „Kysymyksiä ja vastauksia“ (kesäkuu 1925) sekä Keskuskomitean poliittisessa toimintaselostuksessa Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen (bolshevikkien) XIV edustajakokouksessa ³³ (joulukuu 1925).

Tällaiset ovat tosiasiat.

Mielestäni nämä tosiasiat ovat tunnettuja kaikille tovereille ja siinä luvussa myöskin Zinovjeville.

Kun nyt lähes kahden vuoden kuluttua puolueessa käydyn aatteellisen taistelun jälkeen ja XIV puolue-

konferenssissa (huhtikuu 1925) tehdyn päätöksen jälkeen Zinovjev katsoo mahdolliseksi loppulausunnossaan puolueen XIV edustajakokouksessa (joulukuu 1925) vetää esille vanhan, aivan riittämättömän määritelmän Stalinin kirjasesta, joka on kirjoitettu huhtikuussa 1924, pohjaksi jo ratkaistun kysymyksen, sosialismin voittoa yhdessä maassa koskevan kysymyksen ratkaisulle,—niin tämä Zinovjevin omalaatuinen menettely osoittaa vain, että hän on sotkeutunut lopullisesti tässä kysymyksessä. Kiskoa puoluetta taaksepäin sen jälkeen, kun se on mennyt eteenpäin, XIV puoluekonferenssin päätöksen kiertäminen sen jälkeen, kun Keskuskomitean täysistunto³⁴ on sen vahvistanut,—se on toivotonta sotkeutumista ristiriitoihin, se on uskon puutetta sosialismin rakennustyöhön, poikkeamista Leninin tiestä ja oman tappionsa allekirjoittamista.

Mitä on sosialismin voiton mahdollisuus yhdessä maassa?

Se on mahdollisuutta ratkaista ristiriidat proletaariat ja talonpoikaiston välillä maamme sisäisillä voimilla, mahdollisuutta ottaa valta proletariaatin käsiin ja käyttää tätä valtaa täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentamiseksi maassamme muiden maiden proletaarien osoittaessa sille myötätuntoaan ja kannatustaan, mutta ilman, että proletaarinen vallankumous ensin voittaa muissa maissa.

Ilman sellaista mahdollisuutta sosialismin rakentaminen on rakentamista ilman perspektiiviä, rakentamista ilman varmuutta siitä, että sosialismi tulee rakennetuksi. Ei voida rakentaa sosialismia, ellei ole varmuutta siitä, että se saadaan rakennetuksi val-

miiksi, ellei ole varmuutta siitä, että maamme teknillinen takapajuisuus ei ole voittamaton este täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentamisen tiellä. Tämän mahdollisuuden kieltäminen on uskon puutetta sosialismin rakentamiseen, luopumista leninismistä.

Mitä merkitsee sosialismin täydellisen, lopullisen voiton **mahdottomuus** yhdessä maassa ilman vallankumouksen voittoa muissa maissa?

Se merkitsee, että on mahdotonta saada täysiä takeita interventiota vastaan ja siis porvarillisen järjestelmän palauttamista vastaan ilman vallankumouksen voittoa ainakin muutamissa maissa. Tämän kiistämättömän ajatuksen kieltäminen on luopumista internationalismista, luopumista leninismistä.

„Me“, sanoo Lenin, „emme elä ainoastaan valtiossa, vaan me elämme myöskin valtioiden systeemissä, ja Neuvostotasavallan olemassaolo pitkän ajan rinnakkain imperialististen valtioiden kanssa ei ole ajateltavissa. Loppujen lopuksi toinen tai toinen voittaa. Mutta ennenkuin tämä loppu tulee, on joukko mitä hirveimpiä yhteentörmäyksiä Neuvostotasavallan ja porvarillisten valtioiden välillä kiertämätön. Se merkitsee, että hallitsevan luokan, proletariaatin, jos se vain tahtoo hallita ja tulee hallitsemaan, pitää todistaa tämä myöskin sotilaallisella järjestäytymisellään“ (kts. XXIV osa, s. 122).

„Meillä on nyt edessämme“, sanoo Lenin toisessa paikassa, „mitä suurimmassa määrin epävakaa, mutta kuitenkin ilmeinen, kiistämätön tietty tasapainotila. Kestääkö se kauankin, — sitä en tiedä, ja luulen, ettei sitä voidakaan tietää. Ja siksi meidän puoleltamme tarvitaan mitä suurinta varovaisuutta. Ja politiikkamme ensimmäisenä kysynä, ensimmäisenä opetuksena, joka johtuu hallitustoiminnastamme vuoden aikana, opetuksena, joka kaikkien työläisten ja talonpoikain on painettava mieleensä, on se, että on oltava varuillamme, muistettava, että ympärillämme on ihmisiä, luokkia, hallituksia, jotka osoittavat avoimesti mitä suurinta vihaa meitä kohtaan. On muistettava, että kaikenlainen päällekkäisyys

on aina hiuskarvan varassa uhkaamassa meitä“ (kts. XXVII osa, s. 117).

Lienee selvä.

Miten Zinovjev käsittää sosialismin voittoa yhdessä maassa koskevan kysymyksen?

Kuulkaa:

„Sosialismin lopullisella voitolla on ymmärrettävä ainakin: 1) luokkien hävittämistä ja siis 2) yhden luokan diktatuurin, tässä tapauksessa proletariaatin diktatuurin, poistamista“... „Selvitteäkseen itselleen vieläkin täsmällisemmin“, sanoo Zinovjev edelleen, „miten tämä kysymys on meillä Neuvostoliitossa vuonna 1925, pitää erottaa kaksi asiaa: 1) taattu mahdollisuus sosialismin rakentamiseen,—tällainen mahdollisuus sosialismin rakentamiseen on tietysti täysin ajateltavissa yhdenkin maan puitteissa, ja 2) sosialismin lopullinen rakentaminen ja lujittaminen, s.o. sosialistisen järjestelmän, sosialistisen yhteiskunnan toteuttaminen“.

Mitä tämä kaikki saattaa merkitä?

Sitä, että sosialismin lopullisella voitolla yhdessä maassa Zinovjev ei käsitä takeita interventiota eikä vanhan järjestelmän palauttamista vastaan, vaan sosialistisen yhteiskunnan rakentamisen mahdollisuutta. Sosialismin voitolla yhdessä maassa Zinovjev taas käsittää sellaista sosialismin rakentamista, mikä ei voi eikä saa viedä siihen, että sosialismi tulee rakennetuksi. Rakentamista sattuman varaan, ilman perspektiiviä, sosialismin rakentamista, vaikei sosialistisen yhteiskunnan valmiiksi rakentaminen olekaan mahdollista, — sellainen on Zinovjevin kanta.

Rakentaa sosialismia ilman mahdollisuutta rakentaa sitä valmiiksi, rakentaa tietäen, että ei saa sitä rakennetuksi, — tällaisiin mahdottomuuksiin asti on Zinovjev mennyt puheissaan.

Mutta tuohan on pilkantekoa kysymyksestä eikä sen ratkaisu!

Vielä yksi kohta Zinovjevin loppulausunnosta puolueen XIV edustajakokouksessa:

„Katsokaapa, kuinka pitkälle meni puheissaan esimerkiksi tov. Jakovlev viimeisessä Kurskin läänin puoluekonferenssissa. „Voimmeko me yhdessä maassa“, kysyy hän, „joka puolelta kapitalististen vihollisten ympäröiminä, voimmeko me näissä oloissa rakentaa sosialismin yhdessä maassa?“ Ja vastaa: „Kaiken edelläsananotun perusteella meillä on oikeus sanoa, että me emme ainoastaan rakenna sosialismia, vaan että me siitä huolimatta, vaikka olemme toistaiseksi yksin, että olemme toistaiseksi maailman ainoa neuvostomaa, neuvostovaltio, — me rakennamme tämän sosialismin valmiiksi saakka“ („Kurskaja Pravda“ № 279, joulukuun 8 pltä 1925). Onko tämä leniniläinen kysymyksen asetus, kysyy Zinovjev, eikö se haiskahdakin kansalliselta rajoittuneisuudelta?“*

Zinovjevin mukaan siis se, että sosialismin rakentaminen yhdessä maassa myönnetään mahdolliseksi, merkitsee asettumista kansallisen rajoittuneisuuden kannalle, mutta tämän mahdollisuuden kieltäminen merkitsee asettumista internationalismin kannalle.

Mutta jos se on oikein, niin kannattaako yleensä käydä taistelua taloutemme kapitalististen ainesten voittamiseksi? Eikö siitä seuraa, että tällainen voitto on mahdotonta?

Antautuminen taloutemme kapitalististen ainesten edessä — siihen johtaa Zinovjevin todistelun sisäinen logiikka.

Ja tuollaista tolkuttomuutta, jolla ei ole mitään yhteistä leninismin kanssa, Zinovjev tarjoaa meille „internationalismina“, „sataprosenttisena leninisminä“!

* Alleviivaus minun. J. St.

Minä väitän, että sosialismin rakentamista koskevassa mitä tärkeimmässä kysymyksessä Zinovjev luopuu leninismistä luisuen menshevikki Suhanovin kannalle.

Kääntykäämme Leninin puoleen. Sosialismin voitosta yhdessä maassa hän sanoi jo ennen Lokakuun vallankumousta, elokuussa vuonna 1915:

„Taloudellisen ja poliittisen kehityksen epätasaisuus on kapitalismin ehdoton laki. Siitä seuraa, että sosialismin voitto on mahdollinen ensi aluksi muutamissa tahi jopa yhdessäkin, erillisessä kapitalistisessa maassa. Tämän maan voittanut proletariaatti nousisi, pakkoluovutettuaan kapitalistien omaisuuden ja järjestettyään omassa maassaan sosialistisen tuotannon*, muuta, kapitalistista maailmaa vastaan ja vetäisi puolelleen muiden maiden sorretut luokat, nostoen näissä maissa kapinan kapitalisteja vastaan, esiintyen tarpeen vaatiessa myöskin sotavoimin riistäjäluokkia ja niiden valtioita vastaan“ (kts. XVIII osa, s. 232—233).

Mitä merkitsee alleviivattu Leninin lause: „järjestettyään omassa maassaan sosialistisen tuotannon“? Se merkitsee sitä, että voittaneen maan proletariaatti voi ja sen pitää vallan otettuaan järjestää maassaan sosialistinen tuotanto. Mutta mitä merkitsee „järjestää sosialistinen tuotanto“? Se merkitsee sosialistisen yhteiskunnan rakentamista. Tuskin tarvinnee todistella sitä, että tämä Leninin selvä ja täsmällinen ajatus ei kaipaakaan enempää selittelyjä. Päinvastaisessa tapauksessa olisivat käsittämättömiä Leninin kehoitukset vallan ottamiseen proletariaatin käsiin lokakuussa vuonna 1917.

* Alleviivaus minun. J. St.

Näette, että tämä Leninin selvä määritelmä eroaa kuin taivas maasta Zinovjevin sekavasta ja leninisminvastaisesta „määritelmästä“, että me voimme rakentaa sosialismia „yhden maan puitteissa“, samalla kun sen valmiiksi rakentaminen on mahdotonta.

Lenin sanoi nuo sanat vuonna 1915, ennen kuin proletariaatti oli ottanut vallan. Mutta ehkäpä hänen mielipiteensä muuttuivat vallanoton kokemusten jälkeen, vuoden 1917 jälkeen? Katsokaamme Leninin kirjasta „Osuustoiminnasta“, joka on kirjoitettu vuonna 1923.

„Todellakin“, sanoo Lenin, „valtion valta kaikkien suurten tuotantovälineiden yli, valtiovalta proletariaatin käsissä, tämän proletariaatin liitto monien miljoonien pienten ja pienimpien talonpoikain kanssa, tämän proletariaatin johdon turvaaminen talonpoikaistoon nähden j.n.e. — eikö siinä ole kaikki, mitä tarvitaan, jotta osuustoiminnasta, pelkästä osuustoiminnasta, johon me ennen suhtauduimme yliolkaisesti, kuten kaupusteluhommaan ainakin, ja johon meillä on määrättyssä mielessä oikeus suhtautua nyt, uuden talouspolitiikan aikana, samalla tavalla, eikö siinä ole kaikki, mikä on välttämätöntä täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentamista varten? * Se ei ole vielä sosialistisen yhteiskunnan valmiiksi rakentamista, mutta siinä on kaikki, mikä on välttämätöntä ja riittävää sen rakentamiseksi“ * (kts. XXVII osa, s. 392).

Toisin sanoen: me voimme ja meidän täytyy rakentaa täydellinen sosialistinen yhteiskunta, sillä meillä on käytettävissämme kaikki, mikä on välttämätöntä ja riittävää tätä rakentamista varten.

Lienee vaikeata sanoa tämän selvemmin.

Verratkaa tätä Leninin klassillista määritelmää Zinovjevin leninisminvastaiseen jyrkkään vastaukseen

* Alleviivaus minun. J. St.

Jakovleville, niin ymmärrätte, että Jakovlev vain toisti Leninin sanoja sosialismin rakentamisen mahdollisuudesta yhdessä maassa, mutta Zinovjev esiintyessään tuota määritelmää vastaan, ruoskiessaan Jakovlevia, luopui Leninistä ja asettui menshevikki Suhanovin kannalle, sille kannalle, että sosialismin rakentaminen maassamme on mahdotonta maamme teknillisen takapajuisuuden vuoksi.

Käsittämätöntä vain on, miksi sitten otimme vallan lokakuussa vuonna 1917, jollemme pitäneet mahdollisena sosialismin rakentamista?

Ei olisi pitänyt ottaa valtaa lokakuussa 1917—sellaiseen johtopäätökseen vie Zinovjevin todistelun sisäinen logiikka.

Väitän edelleen, että mitä tärkeimmässä kysymyksessä sosialismin voitosta Zinovjev on astunut puolueemme selviä päätöksiä vastaan, jotka on esitetty XIV puoluekonferenssin tunnetussa päätöslauselmassa „Kommunistisen Internationalen ja Venäjän Kommunistisen Puolueen (bolshevikkien) tehtävistä Kommunistisen Internationalen Toimeenpanevan komitean laajennetun täysistunnon yhteydessä“.

Katsokaamme tätä päätöslauselmaa. Siinä on sosialismin voitosta yhdessä maassa sanottu näin:

„Kahden aivan vastakkaisen yhteiskuntajärjestelmän olemassaolo aiheuttaa alituisen kapitalistisen saarron uhkan, taloudellisen puristuksen muiden muotojen, aseellisen intervention, vanhan järjestelmän palauttamisen uhkan. **Solismin lopullisen voiton ainoana takeena, s.o. takeena vanhan järjestelmän palauttamista vastaan** *, on siis voitokas sosialistinen vallankumous useassa

* Alleviivaus minun. J. St.

maassa...“ „Leninismi opettaa, että sosialismin lopullinen voitto täyden takeen mielessä porvarillisten suhteiden palauttamista vastaan * on mahdollinen vain kansainvälisessä mitassa...“ „Tästä ei suinkaan seuraa *, että täydellisen sosialistisen yhteiskunnan * rakentaminen olisi mahdotonta sellaisessa takapajuisessa maassa kuin Venäjällä, ilman teknillis-taloudellisessa suhteessa kehittyneempien maiden „valtion apua“ (Trotski)“ (kts. päätöslauselmaa ³⁵).

Näette siis, että päätöslauselma pitää sosialismin lopullista voittoa mahdollisena silloin, kun on takeet interventiota ja vanhan järjestelmän palauttamista vastaan, — aivan päinvastoin kuin Zinovjev selittää sitä kirjassaan „Leninismi“.

Näette, että päätöslauselma pitää mahdollisena täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentamisen sellaisessa takapajuisessa maassa kuin Venäjä on, ilman teknillis-taloudellisessa suhteessa kehittyneempien maiden antamaa „valtion apua“, — aivan päinvastoin kuin Zinovjev väitti jyrkässä vastauksessaan Jakovleville loppulausunnossaan puolueen XIV edustajakokouksessa.

Miksi muuksi tätä voidaan sanoa kuin Zinovjevin taisteluksi XIV puoluekonferenssin päätöslauselmaa vastaan?

Tietenkään eivät puolueen päätöslauselmat ole aina vallan moitteettomia. Sattuu sellaistaikin, että puolueen päätöslauselemissa on virheitä. Yleensä puhuen voidaan olettaa, että myöskin XIV puoluekonferenssin päätöslauselma sisältää joitakin virheitä. Mahdollisesti Zinovjev pitää tätä päätöslauselmaa virheellisenä. Mutta silloin siitä pitää sanoa selvästi ja avoimesti,

* Alleviivaus minun. J. St.

niin kuin bolsheveikeilla on tapana. Zinovjev ei kuitenkaan jostakin syystä tee niin. Hän on pitänyt parempana valita toisen tien, selustahyökkäysten tien XIV puoluekonferenssin päätöksiä vastaan, vaieten tästä päätöslauselmasta ja millään tavalla avoimesti arvostelematta sitä. Zinovjev nähtävästi luulee, että tämä tie vie parhaiten päämäärään. Ja hänen päämääränään on vain — „parantaa“ päätöslauselmaa ja oikaista „hiukkasen“ Leniniä. Tuskin tarvinnee todistella, että Zinovjev on erehtynyt laskelmissaan.

Mistä johtuu Zinovjevin virhe? Missä ovat tämän virheen juuret?

Tämän virheen juuret ovat mielestäni siinä Zinovjevin vakaumuksessa, että maamme teknillinen takapajaisuus on voittamaton este täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentamiselle, että proletariaatti ei voi rakentaa valmiiksi sosialismia maamme teknillisen takapajaisuuden vuoksi. Zinovjev ja Kamenev yrittivät yhteen aikaan esiintyä tällä perustelulla eräässä puolueemme Keskuskomitean istunnossa huhtikuun puoluekonferenssin edellä³⁶. Mutta he saivat tiukan vastauksen, ja heidän oli pakko perääntyä alistuen muodollisesti päinvastaiseen kantaan, Keskuskomitean enemmistön kantaan. Mutta alistuen muodollisesti siihen Zinovjev on koko ajan jatkanut taistelua sitä vastaan. Tuosta „välikohtauksesta“ VKP(b):n Keskuskomiteassa sanoo puolueemme Moskovan komitea „Vastauksessaan“ Leningradin läänin puoluekonferenssin kirjeeseen seuraavaa³⁷:

„Äskettäin Kamenev ja Zinovjev puolustivat Politbyroossa sellaista kantaa, että me muka emme voi selviytyä sisäisistä vaikeuksista teknillisen ja taloudellisen takapajaisuutemme

vuoksi, ellei kansainvälinen vallankumous meitä pelasta. Me sitävastoin yhdessä Keskuskomitean enemmistön kanssa olemme sitä mieltä, että me voimme rakentaa sosialismin, rakennamme sitä ja rakennamme sen valmiiksi teknillisestä takapajuisuudestamme huolimatta ja sen uhallakin. Olemme sitä mieltä, että tämä rakennustyö tulee tietysti edistymään paljon hitaammin kuin mitä se edistyisi maailman mitassa saavutetun voiton oloissa, mutta sittenkin me kuljemme ja tulemme kulkemaan eteenpäin. Aivan samoin me arvelemme, että Kamenevin ja Zinovjevin kanta merkitsee uskon puutetta työväenluokkamme ja sen mukana kulkevien talonpoikaisjoukkojen sisäisiin voimiin. Mielestämme se on poistumista leniniläiseltä kannalta“ (kts. „Vastausta“).

Tämä asiakirja ilmestyi sanomalehdistöön puolueen XIV edustajakokouksen ensimmäisten istuntojen aikana. Zinovjevillä oli tietysti mahdollisuus esiintyä tätä asiakirjaa vastaan jo edustajakokouksessa. Kuvaa-va on, että Zinovjevillä ja Kamenevilla ei ollut todistuskappaleita tätä raskasta syytöstä vastaan, jonka puolueemme Moskovan komitea esitti heitä vastaan. Onko se sattuma? Mielestäni se ei ole sattuma. Syytös on nähtävästi osunut maaliin. Zinovjev ja Kamenev „vastasivat“ tähän syytökseen vaitiololla senvuoksi, ettei heillä ollut millä „panna vastaan“.

„Uusi oppositio“ on loukkaantunut siitä, että Zinovjevia syytetään uskon puuttumisesta sosialistisen rakennustyön voittoon maassamme. Mutta kun Zinovjev sen jälkeen, kun kysymystä sosialismin voitosta yhdessä maassa on käsitelty kokonainen vuosi, sen jälkeen, kun Keskuskomitean Poliittinen byroo on hylännyt Zinovjevin kannan (huhtikuu 1925), sen jälkeen, kun oli jo muodostunut määrätty puolueen mielipide tästä kysymyksestä, joka mielipide on esitetty XIV puoluekonferenssin tunnetussa päätös-

lauselmassa (huhtikuu 1925), kun Zinovjev kaiken tämän jälkeen rohkenee kirjassaan „Leninismi“ (syyskuu 1925) esiintyä puolueen kantaa vastaan, kun hän sitten toistaa tämän esiintymisensä XIV edustajakokouksessa,—niin miten muuten tuo kaikki, tuo itsepintaisuus, tuo sitkeys virheensä puolustelemisessa on selitettävissä kuin siten, että Zinovjeviin on tarttunut ja tarttunut auttamattomasti uskon puute sosialistisen rakennustyön voittoon maassamme?

Zinovjev suvaitsee esittää tätä uskon puutettaan internationalismina. Mutta mistä ajasta alkaen meillä on alettu leninismistä luopumista leninisin pääkysymyksessä pitää internationalismina?

Eikö ole oikeampaa sanoa, että ei puolue, vaan Zinovjev tekee tässä syntiä internationalismia ja kansainvälistä vallankumousta vastaan? Sillä mitä meidän „socialismia rakentava“ maamme on muuta kuin maailmanvallankumouksen tukikohta? Mutta voiko se olla maailmanvallankumouksen todellinen tukikohta, jos se ei kykene rakentamaan valmiiksi sosialistista yhteiskuntaa? Voiko se pysyä sinä valtavana puoleen-savetävänä keskuksena kaikkien maiden työläisille, joka se nyt epäilemättä on, jos se ei kykene saavuttamaan voittoa oman taloutemme kapitalistisista aineksista, voittoa sosialistisessa rakennustyössä? Mielestäni ei voi. Mutta eikö tästä seuraa, että uskon puute sosialistisen rakennustyön voittoon, tämän uskon puutteen saarnaaminen johtaa maamme maineen halventamiseen maailmanvallankumouksen tukikohtana ja tämä maamme maineen halventaminen taas johtaa maailman vallankumousliikkeen heikentymiseen. Millä herrat sosialidemokraatit ovat pelotelleet työväkeä

kavahtamaan meitä? Saarnaamalla sitä, että „venäläisten puuhista ei tule mitään“. Millä me nyt lyömme sosialidemokraatteja vetäessämme luoksemme joukoittain saapuvia työläisedustajistoja ja lujittaessamme siten kommunismin asemia koko maailmassa? Saavutuksillamme sosialismin rakentamisessa. Mutta eikö tämän jälkeen ole selvää, että ken saarnaa uskon puutetta menestykseemme sosialismin rakentamisessa, hän auttaa välillisesti sosialidemokraatteja, heikentää kansainvälisen vallankumousliikkeen kantovoimaa, hän loittonee ehdottomasti internationalismista?..

Näette siis, että Zinovjevin „internationalismin“ laita ei ole yhtään sen paremmin kuin hänen „sataprosenttisen leninismsäkään“ laita kysymyksessä sosialismin rakentamisesta yhdessä maassa.

Siksi puolueen XIV edustajakokous menetteli oikein määritellessään „uuden opposition“ katsomukset „uskon puutteeksi sosialismin rakentamiseen“ ja „leninismiin vääristelyksi“³⁸.

VII

TAISTELU SOSIALISTISEN RAKENNUSTYÖN VOITON PUOLESTA

Olen sitä mieltä, että uskon puute sosialistisen rakennustyön voittoon on „uuden opposition“ perusvirhe. Tämä virhe on käsittääkseni perusvirhe sen vuoksi, että siitä johtuvat „uuden opposition“ kaikki muut virheet. „Uuden opposition“ virheet kysymyksessä uudesta talouspolitiikasta, valtiokapitalismista, sosialistisen teollisuutemme luonteesta, osuustoiminnan merkityksestä proletariaatin diktatuurin oloissa, tais-

telumenetelmistä kulakkeja vastaan, keskitalonpoikaiston merkityksestä ja ominaispainosta — kaikki nämä virheet ovat johdannaisia opposition perusvirheestä, uskon puutteesta sosialistisen yhteiskunnan rakentamisen mahdollisuuteen maamme voimilla.

Mitä on uskon puute sosialistisen rakennustyön voittoon maassamme?

Se on ennen kaikkea varmuuden puutetta siitä, että talonpoikaiston perusjoukot voidaan maamme määrättyjen kehitysehtojen vuoksi saada mukaan sosialistiseen rakennustyöhön.

Toiseksi se on varmuuden puutetta siitä, että maamme proletariaatti, jolla on hallussaan kansantalouden hallitsevat asemat, kykenee vetämään talonpoikaiston perusjoukot mukaan sosialistiseen rakennustyöhön.

Näitä ajatuksia oppositio pitää kaikessa hiljaisuudessa lähtökohtinaan kehitysteitämme koskevissa ajatusrakennelmissaan, — samantekevää, tekeekö se tämän tietoisesti vaiko tiedottomasti.

Voidaanko neuvostotalonpoikaiston perusjoukot saada mukaan sosialistiseen rakennustyöhön?

Kirjasessa „Leninismin perusteista“ on tästä asiasta esitetty kaksi perusasettamusta:

1) „Neuvostoliiton talonpoikaistoa ei saa sekoittaa Lännen talonpoikaistoon. Kolmen vallankumouksen koulun käynyt talonpoikaisto, joka on taistellut tsaaria ja porvariston valtaa vastaan yhdessä proletariaatin kanssa ja proletariaatin johtamana, talonpoikaisto, joka on saanut maan ja rauhan proletaariselta vallankumoukselta ja josta tämän vuoksi on tullut proletariaatin reservi, — tämä talonpoikaisto eroaa pakostakin sellaisesta talonpoikaistosta, joka porvarillisen vallankumouksen aikana on taistellut liberaalisen porvariston johdolla, saanut maan tältä

porvaristolta ja tullut sen vuoksi porvariston reserviksi. Tuskin kaipaa todistelua, että neuvostotalonpoikaiston, joka on totunut antamaan arvoa poliittiselle ystävyydelle ja poliittiselle yhteistoiminnalle proletariaatin kanssa ja joka saa vapaudestaan kiittää juuri tätä ystävyyttä ja tätä yhteistoimintaa,— että tämän talonpoikaiston täytyy muodostaa erittäin suotuisa aines taloudelliselle yhteistyölle proletariaatin kanssa“.

2) „Venäjän maataloutta ei saa sekoittaa Lännen maatalouteen. Siellä maatalous kehittyy kapitalismin tavallista uraa, talonpoikaiston syvän luokkakajakautumisen oloissa, minkä toisena kohtiona ovat suuret maatilat ja yksityiskapitalistiset suurtilat, toisena — pauperismi, kurjuus ja palkkaorjuus. Siellä on hajoaminen ja rappeutuminen näin ollen täysin luonnollista. Niin ei ole Venäjällä. Meillä ei maatalouden kehitys voi mennä tälle tielle jo senkään tähden, että Neuvostovallan olemassaolo ja tärkeimpien tuotantovälineiden kansallistaminen estää tuollaisen kehityksen, Venäjällä täytyy maatalouden kehityksen kulkea toista tietä, miljoonain pienten ja keskitalonpoikain osuustoiminnan tietä, kehittämällä maaseudulla joukkoluontoista osuustoimintaa, jota valtio tukee edullisilla luottoehdoilla. Lenin on kirjoituksissaan osuustoiminnasta oikein osoittanut, että maatalouden kehitys meillä on kulkeva uutta tietä, siten että talonpoikaiston enemmistö vedetään osuustoiminnan avulla sosialistiseen rakennustyöhön, siten että vähitellen juurrutetaan kollektivismiin periaatteita maatalouteen, ensin maataloustuotteiden myynnin alalla ja sitten tuotannon alalla...“

Tuskinpa tarvitsee todistella sitä, että talonpoikaiston valtava enemmistö astuu mielellään tälle uudelle kehitystielle, hylkää yksityiskapitalististen suurtilojen ja palkkaorjuuden tien, kurjuuden ja häviöönjoutumisen tien“³⁹.

Ovatko nämä määritelmät oikeita?

Mielestäni nämä molemmat määritelmät ovat oikeita ja kiistattomia koko rakennuskauteemme nähden uuden talouspolitiikan oloissa.

Niissä on vain tuotu ilmi Leninin tunnetut teesit proletariaatin ja talonpoikaiston liittoyhteydestä,

talonpoikaistalouksien liittämistä maan sosialistisen kehityksen järjestelmään, se, että proletariaatin täytyy kulkea sosialismiin yhdessä talonpoikaiston perusjoukkojen kanssa, että talonpoikaiston miljoonajoukkojen liittäminen osuustoimintaan on sosialistisen rakennustyön valtatie maaseudulla, että sosialistisen teollisuutemme kasvaessa „osuustoiminnan yksinkertainen kasvu on meille samaa kuin sosialismin kasvu“ (kts. XXVII osa, s. 396).

Todellakin, mitä tietä talonpoikaistalouden kehitys maassamme voi käydä ja sen täytyy käydä?

Talonpoikaistalous ei ole kapitalistista taloutta. Talonpoikaistalous on pientavarataloutta, kun tarkastellaan talonpoikaistalouksien valtavaa enemmistöä. Mutta mitä on talonpoikainen pientavaratalous? Se on taloutta, joka on tienhaarassa kapitalismin ja sosialismin välillä. Se saattaa kehittyä joko kapitalismin suuntaan, kuten kapitalistisissa maissa tapahtuu nykyään, tahi sosialismin suuntaan, niinkuin sen täytyy käydä meillä, meidän maassamme, proletariaatin diktatuurin oloissa.

Mistä johtuu tämä tällainen talonpoikaistalouden epävakaisuus, epäitsenäisyys? Millä se on selitettävissä?

Sen selittää talonpoikaistalouksien pirstoutuneisuus, niiden järjestymättömyys, niiden riippuvaisuus kaupungista, teollisuudesta, luottojärjestelmästä, vallan luonteesta maassa ja vihdoin se yleisesti tunnettu seikka, että maaseutu kulkee ja sen täytyy kulkea kaupungin jäljessä sekä aineellisessa suhteessa että kulttuurin alalla.

Talonpoikaistalouden kapitalistinen kehitystie merkitsee kehitystä talonpoikaiston mitä syvimmän luokka-

jakautumisen kautta, jonka toisena kohtiona ovat suuret maatilat ja toisena joukkojen köyhtyminen. Sellainen kehitystie on kiertämätön kapitalistisissa maissa sen tähden, että maaseutu, talonpoikaistalous, on riippuvainen kaupungista, teollisuudesta, kaupunkiin keskittyneestä luotosta, vallan luonteesta ja että kaupungissa hallitsee porvaristo, kapitalistinen teollisuus, kapitalistinen luottojärjestelmä, kapitalistinen valtiovalta.

Onko tämä talonpoikaistalouksien kehitystie välttämätön meidän maassamme, jossa kaupungilla on kokonaan toinen luonne, jossa teollisuus on proletariaatin käsissä, jossa kulkulaitos, luottojärjestelmä, valtiovalta j.n.e. on keskitetty proletariaatin käsiin, jossa maan kansallistaminen on yleisenä lakina maassa? Se ei tietenkään ole välttämätön. Päinvastoin. Juuri sen vuoksi, kun kaupunki on maaseudun johtaja ja kaupungissa meillä hallitsee proletariaatti, jonka hallussa ovat kaikki kansantalouden hallitsevat asemat, juuri sen vuoksi talonpoikaistalouksien täytyy kulkea kehityksessään toista tietä, sosialistisen rakennustyön tietä.

Mikä on tämä tie?

Se on tie, joka tarkoittaa miljoonien talonpoikaistalouksien joukottaista liittämistä osuustoimintaan kaikilla osuustoiminnan linjoilla, hajanaisten talonpoikaistalouksien yhdistämistä sosialistisen teollisuuden ympärille, kollektivismin alkeiden istuttamista talonpoikaiston keskuuteen aluksi maanviljelystuotteiden **myynnin** alalla ja kaupunkituotteiden **hankinnassa** talonpoikaistalouksille ja sitten myöskin maatalous-**tuotannon** alalla.

Ja mitä pitemmälle mennään, sitä välttämättömämmäksi käy tämä tie proletariaatin diktatuurin oloissa, sillä osuustoiminta myynnin alalla, osuustoiminta hankinnan alalla ja vihdoin osuustoiminta luoton ja tuotannon alalla (maatalousosuoskunnat) on ainoa tie maaseudun hyvinvoinnin kohottamiseksi, ainoa keino talonpoikaiston laajojen joukkojen pelastumiseksi kurjuudelta ja köyhtymiseltä.

Sanotaan, että talonpoikaisto ei meillä ole asemansa puolesta sosialistista, että se on tämän vuoksi pystymätön sosialistiseen kehitykseen. Se on tietysti totta, että talonpoikaisto ei asemansa puolesta ole sosialistista. Mutta se ei ole todistuskappale talonpoikaistalouksien kehittymistä vastaan sosialismin tietä, jos on todistettu, että maaseutu kulkee kaupungin jäljessä ja kaupungissa määrää sosialistinen teollisuus. Loka-kuun vallankumouksen aikana talonpoikaisto ei myöskään ollut asemansa puolesta sosialistista eikä se tahtonut lainkaan pystyttää maassa sosialismia. Se pyrki silloin pääasiassa hävittämään tilanherrojen vallan ja lopettamaan sodan, saamaan rauhan. Siitä huolimatta se lähti silloin sosialistisen proletariaatin mukana. Miksi? Siksi, että porvariston kukistaminen ja vallan ottaminen sosialistisen proletariaatin käsiin oli silloin ainoa tie päästä pois imperialistisesta sodasta, ainoa tie rauhan saavuttamiseen. Siksi, että muita teitä ei silloin ollut eikä voinut olla. Siksi, että puolueemme onnistui silloin tunnustella ja löytää se aste talonpoikaiston erillisetujen (tilanherran kukistaminen, rauha) yhdistämisessä ja alistamisessa maan yleisiin etuihin (proletariaatin diktatuuri), joka oli talonpoikaistolle otollinen ja edullinen. Ja epä-

sosialistisuudestaan huolimatta talonpoikaisto lähti silloin sosialistisen proletariaatin mukaan.

Samaa on sanottava sosialistisesta rakennustyöstä maassamme, talonpoikaiston mukaansaamisesta tämän rakennustyön uomaan. Talonpoikaisto ei asemansa puolesta ole sosialistista. Mutta sen täytyy astua ja se astuu ehdottomasti sosialistisen kehityksen raiteille, koska ei ole eikä voi olla muita teitä talonpoikaiston pelastumiseksi kurjuudesta ja köyhtymiseltä kuin liittoyhteys proletariaatin kanssa, liittoyhteys sosialistisen teollisuuden kanssa, talonpoikaistalouden vetäminen sosialistisen kehityksen yleiseen uomaan talonpoikaiston joukkoluontoisen osuustoiminnan kautta.

Miksi juuri talonpoikaiston joukkoluontoisen osuustoiminnan kautta?

Siksi, että joukkoluontoisessa osuustoiminnassa „me olemme löytäneet sen asteen yksityisedun, yksityisen kaupallisedun yhdistämiseksi ja alistamiseksi valtion tarkistukseen ja valvontaan, löytäneet sen asteen yksityisedun alistamiseksi yleisille eduille“ (Lenin)⁴⁰, mikä on talonpoikaistolle otollinen ja edullinen ja mikä takaa proletariaatille mahdollisuuden saada talonpoikaiston perusjoukon mukaan sosialistiseen rakennustyöhön. Juuri siksi, että talonpoikaistolle on edullista järjestää tavarainsa myynti ja koneiden hankkiminen taloudelleen osuustoiminnan tietä, juuri siksi talonpoikaiston täytyy lähteä ja se lähtee joukkoluontoisen osuustoiminnan tielle.

Mutta mitä merkitsee talonpoikaistalouksien joukkoliittyminen osuustoimintaan sosialistisen teollisuuden ollessa valta-asemassa?

Se merkitsee talonpoikaisen pientavaratalouden luopumista vanhalta kapitalistiselta tieltä, joka uhkaa talonpoikaista joukkohäviöllä, ja siirtymistä uudelle kehitystielle, sosialistisen rakennustyön raiteille.

Sentähden taistelu talonpoikaistalouden uuden kehitystien puolesta, taistelu talonpoikaiston perusjoukkojen saamiseksi mukaan sosialismin rakentamiseen on puolueemme päiväjärjestyksessä oleva tehtävä.

Sentähden Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen (bolshevikkien) XIV edustajakokous menetteli oikein päättäessään, että:

„Sosialismin rakentamisen perustie maaseudulla on siinä, että sosialistisen valtioneollisuuden, valtion luottolaitosten ja muiden proletariaatin käsissä olevien hallitsevien asemien taholta toteutetun taloudellisen johdon vahvistuessa talonpoikaiston perusjoukko saadaan mukaan osuustoimintajärjestöihin ja taataan näiden järjestöjen sosialistinen kehitys käyttämällä hyväksi, voittamalla ja tunkemalla pois sen kapitalistisia aineksia“ (kts. edustajakokouksen päätöstä Keskuskomitean toimintaselostuksen johdosta ⁴¹).

„Uuden opposition“ mitä pahin virhe on siinä, että se ei luota tähän talonpoikaiston uuteen kehitystiehen, ei näe tai ei ymmärrä tämän tien koko kiertämättömyyttä proletariaatin diktatuurin oloissa. Ja tätä se ei ymmärrä siksi, että se ei usko sosialistisen rakennustyön voittoon maassamme, ei luota proletariaattimme kykyyn johtaa talonpoikaista mukanaan sosialismin tietä.

Siitä johtuu, ettei käsitetä uuden talouspolitiikan kaksinaista luonnetta, siitä johtuu uuden talouspolitiikan kielteisten puolien liioittelu ja uuden talouspolitiikan pitäminen pääasiassa perääntymisenä.

Siitä johtuu taloutemme kapitalististen ainesten merkityksen liioittelu ja sosialistisen kehityksemme vipujen (sosialistisen teollisuuden, luottojärjestelmän, osuustoiminnan, proletariaatin vallan j.n.e.) merkityksen väheksyminen.

Siitä johtuu, ettei ymmärretä valtioneollisuutemme sosialistista luonnetta ja että epäilläään Leninin osuustoimintasuunnitelman pätevyyttä.

Siitä johtuu maaseudun luokkakautumisen liioittelu, pakokauhu kulakin edessä, keskitalonpojan merkityksen väheksyminen, yritykset horjuttaa puolueen politiikkaa, jonka tarkoituksena on lujan liiton turvaaminen keskitalonpojan kanssa, ja yleensä heittelehtiminen puolesta toiseen puolueen maaseutupolitiikkaa koskevassa kysymyksessä.

Siitä johtuu, että ei ymmärretä sitä puolueen valtavaa työtä työläisten ja talonpoikain miljoonajoukkojen saamiseksi mukaan teollisuuden ja maatalouden rakentamiseen, osuustoiminnan ja Neuvostojen elvyttämiseen, maan hallitsemiseen, taisteluun byrokratismia vastaan, taisteluun valtiokoneistomme parantamiseksi ja uudistamiseksi, mikä on merkinä uudesta kehityskaudesta ja mitä ilman ei mikään sosialistinen rakennustyö ole ajateltavissa.

Siitä johtuu toivottomuus ja hämminki rakennustyömme vaikeuksien edessä, maamme teollistamisen mahdollisuuden epäileminen, pessimistiset lorut puolueen rappeutumisesta j.n.e.

Heillä, porvareilla, on muka kaikki enemmän tai vähemmän hyvin, kun taas meillä, proletaareilla, on kaikki enemmän tai vähemmän huonosti; ellei vallankumous Länessä ehdi ajoissa avuksemme, on asiam-

me hukassa, — sellainen on „uuden opposition“ yleinen äänensävy, mikä käsittääkseni on likvidatoorinen sävy, mutta jota oppositio jostain syystä (kaiketi huvin vuoksi) esittää „internationalismina“.

Uusi talouspolitiikka on kapitalismia, sanoo oppositio. Uusi talouspolitiikka on etupäässä perääntymistä, sanoo Zinovjev. Se ei tietenkään ole totta. Itse asiassa uusi talouspolitiikka on sellaista puolueen politiikkaa, joka sallii taistelun sosialististen ja kapitalististen ainesten välillä ja jonka tarkoituksena on tuottaa sosialistisille aineksille voitto kapitalistisista aineksista. Itse asiassa uusi talouspolitiikka vain alkoi perääntymisellä, mutta se oli harkittu niin, että perääntymisessä suoritetaan voimien uudelleen ryhmitys ja ryhdytään hyökkäämään. Itse asiassa me olemme jo hyökänneet useamman vuoden ajan ja hyökänneet hyvällä menestyksellä, kehittäen teollisuuttamme, kehittäen neuvostokauppaa, tunkien pois yksityispääomaa.

Mutta mitä tarkoittaa väittämä: uusi talouspolitiikka on kapitalismia, uusi talouspolitiikka on etupäässä perääntymistä? Mihin tämä väittämä perustuu?

Se perustuu siihen väärään olettamukseen, että meillä on nyt tapahtumassa tavallinen kapitalismin elpyminen, tavallinen kapitalismin „paluu“. Vain tästä olettamuksesta saavat selityksensä oppositio epäilyt teollisuutemme sosialistisen luonteen suhteen. Vain tästä olettamuksesta saa selityksensä oppositio pakokauhu kulakin edessä. Vain tästä olettamuksesta saa selityksensä se hoppu, jolla oppositio tarttui väärin numeroihin talonpoikaiston luokkakautumisesta. Vain

tästä olettamuksesta saa selityksensä sen seikan unoh-taminen, mikä on oppositiolle ominaista, että keski-talonpoika on meillä maanviljelyksen keskeinen tekijä. Vain tästä olettamuksesta saa selityksensä keskitalon-pojan ominaispainon väheksyminen ja epäilyt Leninin osuustoimintasuunnitelmaan nähden. Vain tällä olet-tamuksella voidaan „perustella“ „uuden opposition“ uskon puutetta maaseudun uuteen kehitystiehen, maa-seudun mukaansaamiseen sosialistiseen rakennus-työhön.

Itse asiassa meillä ei nyt ole käynnissä yksipuoli-nen kapitalismin elpymisprosessi, vaan kapitalismin kehityksen ja sosialismin kehityksen kaksinainen prosessi, sosialististen aineiden ja kapitalististen aineiden välisen taistelun ristiriitainen prosessi, prosessi, jossa sosialistiset ainekset vähitellen voittavat kapitalistiset ainekset. Se on yhtä kiistatonta niin kaupunkiin nähden, jossa sosialismin tukikohtana on valtioneol-lisuus, kuin maaseutuunkin nähden, jossa sosialistisen kehityksen tärkeimpänä kiinnekohtana on joukkoluon-toinen osuustoiminta, joka kytkeytyy läheisesti yh-teen sosialistisen teollisuuden kanssa.

Tavallinen kapitalismin elpyminen on mahdoton jo senkin vuoksi, että meillä on proletaarinen valta, suurteollisuus on proletariaatin käsissä, kulkulaitos ja luottolaitos ovat proletaarisen valtion hallussa.

Luokkajakautuminen maaseudulla ei voi saada entisiä mittoja, keskitalonpoika pysyy talonpoikaiston perusjoukkona eikä kulakki voi saada entistä voimaansa jo senkään tähden, että maa on meillä kansallis-tettu, poistettu kauppavaihdon piiristä, ja meidän kauppa-, luotto-, vero- ja osuustoimintapolitiikkamme

on suunnattu rajoittamaan kulakkien riistopyrkimyksiä, kohottamaan talonpoikaiston mitä laajimpien joukkojen hyvinvointia ja tasoittamaan äärimmäisyyksiä maaseudulla. En edes puhukaan siitä, että taistelu kulakkeja vastaan meillä on nyt käynnissä ei ainoastaan vanhaa linjaa, maalaisköyhälistön järjestämiseksi kulakkeja vastaan, vaan myös uutta linjaa, proletariaatin ja maalaisköyhälistön liiton lujittamiseksi keskitalonpoikaiston joukkojen kanssa kulakkeja vastaan. Se tosiasia, että oppositio ei ymmärrä, mikä tarkoitus ja merkitys on tätä toista linjaa käytävällä taistelulla kulakkeja vastaan, tämä tosiasia osoittaa vielä kerran, että oppositio eksyy maaseudun vanhalle kehitystielle, sen kapitalistiselle kehitystielle, jolloin kulakki ja maalaisköyhälistö olivat maaseudun päävoimat ja keskitalonpoika „huuhtoutui pois“.

Osuustoiminta on valtiokapitalismin muunnos, sanoo oppositio, vedoten tällöin Leninin „Elintarvikeveroon“⁴², ja siksi se ei usko, että osuustoimintaa voidaan käyttää sosialistisen kehityksen pääasiallisena kiinnekohtana. Oppositio tekee tässäkin mitä kärkeimman virheen. Tuollainen käsitys osuustoiminnasta oli riittävä ja tyydyttävä vuonna 1921, jolloin „Elintarvikevero“ on kirjoitettu, jolloin meillä ei ollut kehittynyttä sosialistista teollisuutta, jolloin Lenin ajatteli valtiokapitalismia taloustoimintamme mahdollisena perusmuotona ja käsitteli osuustoimintaa valtiokapitalismin yhteydessä. Mutta tuollainen käsitys on nykyisin jo riittämätön ja historian sivuuttama, sillä sen jälkeen ovat ajat muuttuneet, sosialistinen teollisuus on meillä kehittynyt, valtiokapitalismi ei juurtunut siinä määrin kuin oli toivottavaa, ja

osuustoiminta, joka käsittää nyt enemmän kuin kymmenen miljoonaa jäsentä, alkoi kytkeytyä läheisesti yhteen sosialistisen teollisuuden kanssa.

Miten muutoin voidaan selittää se tosiasia, että jo kaksi vuotta „Elintarvikeveron“ jälkeen, vuonna 1923, Lenin alkoi tarkastella osuustoimintaa toisella tavalla, ollen sitä mieltä, että „osuustoiminta meidän oloissamme käy tavallisesti aivan yhteen sosialismin kanssa“? (kts. XXVII osa, s. 396).

Miten tämä voidaan selittää muuten kuin siten, että sosialistinen teollisuus oli noiden kahden vuoden aikana jo ennättänyt kasvaa, mutta valtiokapitalismi ei ollut juurtunut siinä määrin kuin piti, minkä vuoksi Lenin alkoi tarkastella osuustoimintaa ei enää valtiokapitalismin yhteydessä, vaan sosialistisen teollisuuden yhteydessä?

Osuustoiminnan kehityshehdot olivat muuttuneet. Myöskin suhtautumisen osuustoimintakysymykseen täytyi muuttua.

Tähän kysymykseen luo valoa esimerkiksi seuraava mainio kohta Leninin kirjasesta „Osuustoiminnasta“ (v. 1923):

„Valtiokapitalismin vallitessa * osuustoiminnalliset tuotantolaitokset eroavat valtiokapitalistisista ensiksikin yksityisinä tuotantolaitoksina ja toiseksi kollektiivisina tuotantolaitoksina. Meidän olemassaolevan järjestelmämme vallitessa * osuustoiminnalliset tuotantolaitokset eroavat yksityiskapitalistisista tuotantolaitoksista kollektiivisina tuotantolaitoksina, mutta ne eivät eroa * sosialistisista tuotantolaitoksista, jos ne on perustettu valtiolle, s.o. työväenluokalle, kuuluvalla maalla ja käyttävät sille kuuluvia tuotantovälineitä“ (kts. XXVII osa, s. 396).

* Alleviivaus minun. J. St.

Tässä pienessä lainauksessa on ratkaistu kaksi suurta kysymystä. Ensiksi kysymys siitä, että „meidän olemassaoleva järjestelmämme“ ei ole valtiokapitalismia. Toiseksi kysymys siitä, että osuustoiminnalliset tuotantolaitokset „eivät eroa“ sosialistisista tuotantolaitoksista, kun niitä käsitellään „meidän järjestelmämme“ yhteydessä.

Luulen, että on vaikea sanoa selvemmin.

Ja vielä yksi kohta samasta Leninin kirjasesta:

„Osuustoiminnan yksinkertainen kasvu on meille samaa (yllämainitulla „pienellä“ poikkeuksella) kuin sosialismin kasvu, ja tämän yhteydessä meidän täytyy myöntää perinpohjaisen muutoksen tapahtuneen koko käsityskannassamme sosialismista“ (kts. sama).

On ilmeistä, että kirjasessa „Osuustoiminnasta“ olemme tekemisissä osuustoiminnasta annetun uuden arvion kanssa, mitä „uusi oppositio“ ei tahdo myöntää ja mistä se tarkoin vaikenee, tosiasioista huolimatta, vastoin ilmeistä totuutta, vastoin leninismiä.

Osuustoiminta valtiokapitalismin yhteydessä on toista kuin osuustoiminta sosialistisen teollisuuden yhteydessä.

Tästä ei kuitenkaan saa tehdä sitä johtopäätöstä, että „Elintarvikeveron“ ja „Osuustoiminnasta“ kirjasen välillä olisi kuilu. Se olisi tietysti väärin. Riittää, kun vetoaa esimerkiksi seuraavaan kohtaan „Elintarvikeverossa“ huomatakseen heti, että „Elintarvikeveron“ ja kirjasen „Osuustoiminnasta“ välillä on olemassa katkeamaton yhdysside osuustoiminnan arviointia koskevassa kysymyksessä. Näin se kuuluu:

„Siirtyminen toimiluvista sosialismiin on siirtymistä yhdestä suurtuotannon muodosta toiseen suurtuotannon muotoon. Siirty-

minen pikkuisäntien osuustoiminnasta sosialismiin on siirtymistä pientuotannosta suurtuotantoon, s.o. mutkallisempaa siirtymistä, mutta nimenomaan sellaista, mikä menestyessään kykenee saamaan mukaansa laajemmat väestöjoukot, kykenee repimään irti syvimpiä ja elinvoimaisimpia vanhojen, **esisosialististen** *, jopa esikapitalististenkin suhteiden juuria, jotka jokaisen „uutuuden“ vastustamisen mielessä ovat sitkeimmät“ (kts. XXVI osa, s. 337).

Tästä lainauksesta näkyy, että Lenin jo „Elintarvikeveron“ aikana, jolloin meillä ei vielä ollut kehittyntä sosialistista teollisuutta, piti mahdollisena osuustoiminnan muuttumista **menestyessään** voimakkaaksi taisteluvälineeksi „esisosialistisia“ ja siis myöskin **kapitalistisia suhteita** vastaan. Mielestäni tämä ajatus juuri olikin sittemmin lähtökohtana hänen kirjaselleen „Osuustoiminnasta“.

Mutta mitä tästä kaikesta seuraa?

Siitä seuraa, että „uusi oppositio“ käsittelee kysymystä osuustoiminnasta metafyyillisesti eikä marxilaisesti. Se ei tarkastele osuustoimintaa historiallisena ilmiönä, muiden ilmiöiden yhteydessä, esimerkiksi valtiokapitalismin (v. 1921) tai sosialistisen teollisuuden (v. 1923) yhteydessä, vaan jonakin muuttumattomana ja lopullisena, „oliona sinänsä“.

Tästä johtuvat opposition virheet osuustoimintakysymyksessä, tästä johtuu, että se ei usko maaseudun kehittyvän sosialismiin osuustoiminnan kautta, tästä johtuu opposition kääntyminen vanhalle tielle, maaseudun kapitalistisen kehityksen tielle.

Sellainen on yleensä „uuden opposition“ kanta sosialistisen rakennustyön käytännöllisissä kysymyksissä.

* Alleviivaus minun. **J. St.**

On vain yksi johtopäätös: opposition linja, mikäli sillä linjaa on, opposition horjunta ja haparointi, sen epäusko asiaamme ja hämmentyminen vaikeuksien edessä vievät antautumiseen taloutemme kapitalististen ainesten edessä.

Sillä jos uusi talouspolitiikka on etupäässä perään-tymistä, jos valtioneollisuuden sosialistinen luonne asetetaan epäilyksen alaiseksi, jos kulakki on miltei kaikkivoipa, osuustoiminnasta on vähän toiveita, kes-kitalonpojan merkitys yhä vähenee, maaseudun uusi kehitystie on epäilyttävä, jos puolue on miltei rap-peutumassa eikä vallankumous Lännessä ole vielä kovinkaan lähellä, niin mitä kaiken tämän jälkeen enää jää opposition asevarastoon, mihin se asettaa toiveensa taistelussa taloutemme kapitalistisia aineksia vastaan? Eihän taisteluun voida lähteä pelkällä „Aika-kauden filosofialla“⁴³.

On selvää, että „uuden opposition“ asevarasto ei ole kadettava, jos sitä yleensä voidaan asevaras-toksi sanoa. Se ei kelpaa taistelua varten. Sitäkin vähemmän voittoa varten.

On selvää, että moisen asevaraston varassa puolue syöksyisi „päistikkaa“ turmioon, jos se lähtisi sellai-sella tappeluun,—sen täytyisi yksinkertaisesti antau-tua taloutemme kapitalististen ainesten edessä.

Siksi puolueen XIV edustajakokous menetteli aivan oikein päättäessään, että „taistelu sosialistisen rakennustyön voiton puolesta Neuvostoliitossa on puo-lueemme perustehtävä“; että yhtenä tämän tehtävän ratkaisemisen välttämättömistä ehdoista on „taistelu epäuskoa vastaan sosialismin rakentamiseen maassam-me ja yrityksiä vastaan pitää meidän tuotantolaitok-

siamme, jotka ovat „johdonmukaisesti sosialististyypiksi“ laitoksia (Lenin) valtiokapitalistisina tuotantolaitoksina; että „sellaiset aatteelliset virtaukset, jotka tekevät mahdottomaksi joukkojen tietoisien suhtautumisen sosialismin rakentamiseen yleensä ja sosialistisen teollisuuden rakentamiseen erikoisesti, ovat omiaan vain jarruttamaan talouden sosialististen aineiden kasvua ja helpottamaan yksityispääoman taistelua niitä vastaan“; että „edustajakokous pitää sentähden välttämättömänä laajaa kasvatustyötä näiden leninismin vääristelyjen torjumiseksi“ (kts. päätöslauselmaa NKP(b):n Keskuskomitean toimintaselostuksen johdosta⁴⁴).

Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen (bolševikkien) XIV edustajakokouksen historiallinen merkitys on siinä, että se kykeni paljastamaan juuriaan myöten „uuden opposition“ virheet, hylkäsi sen epäuskon ja voivottelun, viitoitti selvästi ja varmasti tien vastaiselle taistelulle sosialismin puolesta, antoi puolueelle voiton perspektiivin ja aseisti siten proletariaatin järkkymättömällä uskolla sosialistisen rakennustyön voittoon.

Tammikuun 25 pnä 1926.

J. V. Stalin.

Leninismin kysymyksistä.

M.—L., 1926